

ಅಪರಂಜಿ

ಜೂನ್ 97

ತಿಳಿನಗೆಯ ಕಾರಂಜಿ

ಪ್ರಕಾಶ್
ಭೂಷಿ
ಅರುಣಾ ಕಾರಂತ
ಕೀರ್ತಿನಾಥ ಕುರ್ತಕೋಟಿ
ಎಚ್. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ
ಬಿ. ನ. ನರಹರಿ
ಕು. ಗೋ
ಶೀನೂ
ನಾ. ಕಸ್ತೂರಿ
ರಾಮಿ

ಬಿಡಿ ಪ್ರತಿ : 3 ರೂ. 50 ಪೈ

With Best Compliments from:

KARNATAKA INSECTICIDES & FUNGICIDES

Plot No. 27-B, II Phase, Peenya Industrial Area

BANGALORE - 560 058

PRODUCTS formulated and sold

- SVR Carbendazim 50% WP ISI marked
- A Broad Spectrum Systemic Fungicide recommended for Coffee Collar Rot, Black Rot & Brown-eye spot.
- Available in 50gms. 100 gms., 500 gms. and 1 kg. at economical prices.
- SVR BHC 50% WP
- Guaranteed quality, Recommended for swabbing stems for control of Coffee White stem Borer.

BAYLETON 25 WP

- Systemic Fungicide for Effective Coffee Leaf Rust Control. (It has the Registered Trade Name of Bayer AG Leverkusen West Germany). Bayleton Technical is imported from West Germany.

Marketed by:

S.V. Rangaswamy & Co. Ltd.

No. 2, III Cross, Kalasipalyam New Extension

BANGALORE - 560 002

ಗೌರವ ಸಲಹೆಗಾರರು:	ಚಂದಾ ವಿವರ:
ಶ್ರೀ ಅ. ರಾ. ಸೇ.	ಬಿಡಿ ಪ್ರತಿ: ರೂ. 3.50
ಶ್ರೀ ಶೇಷಗಿರಿ	ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ: ರೂ. 35
ಸಂಪಾದಕ:	ಆಜೀವ ಚಂದಾ : ರೂ. 350
ಶಿವಕುಮಾರ್	
ವಿಳಾಸ: ಅಪರಂಜಿ ಕಾರ್ಯಾಲಯ, 36, 6ನೇ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆ, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು-560 003 (ಕೆಲಸದ ವೇಳೆ: ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 8 ರಿಂದ 10 ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ)	

ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ

ಸಂಪುಟ 14	ಜೂನ್ '97	ಸಂಚಿಕೆ-9
ಅಪರಂಜಿ ಕಿಡಿ	ಪ್ರಕಾಶ್	3
ಅಕಾಡೆಮಿ ಉಪಾಖ್ಯಾನ	ಭೂಷಿ	6
ಕೆ. ಇ. ಬಿ ಗೆ	ಅರುಣಾ ಕಾರಂತ	12
ಮಾನಸ ಪತ್ನಿ	ಕೀರ್ತಿ ನಾಥ ಕುರ್ತ ಕೋಟಿ	13
ಮನ್ ಮರೆಯಾದಾತನು	ಎಚ್. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ	17
ಅ.ಹ. ಕ್ಲಬ್	ಬಿ. ನ. ನರಹರಿ	21
ನನ್ನ ಹುಚ್ಚಿನ ಫಲ	ಕು.ಗೋ.	24
ಶಬ್ದ ಮಣಿ ದರ್ಪಣಂ	ಶೀನೂ	31
ದೇವರ ಕೃಪೆ	ನಾ. ಕಸ್ತೂರಿ	36
ಮಾದರಿ ರೈಲು ನಿಲ್ದಾಣ	ರಾಮಿ	38

ಅಪರಂಜಿ

(ತಿಳಿನಗೆಯ ಕಾರಂಜಿ)

ಸಂಪುಟ 14

ಜೂನ್ 97

ಸಂಚಿಕೆ-9

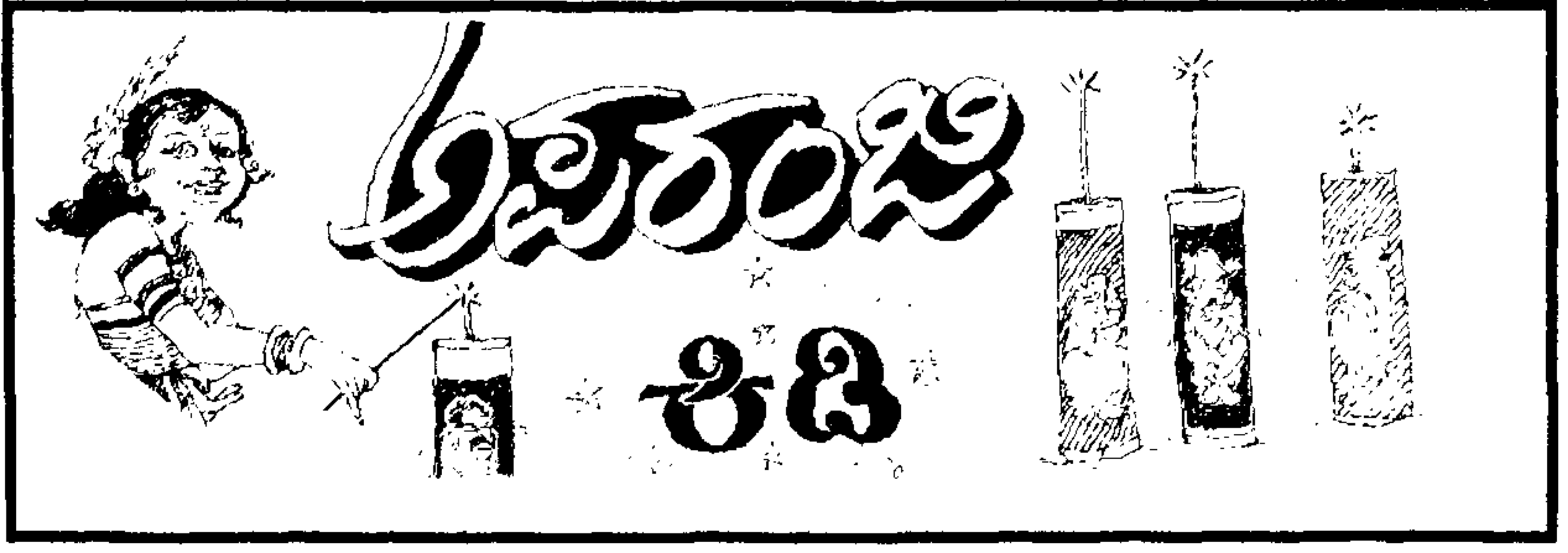
ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನೇ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಅತ್ಯದ್ಭುತ ರೂಪವನ್ನು ನೆನೆನೆದು ಮಹಾವಿಸ್ಮಯದಿಂದ
ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಹರ್ಷಿಸುತ್ತಾನೆ

- ಗೀತಾ

ಸಂಜಯನು ಧಾರ್ಮಿಕ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ವಿಶ್ವರೂಪವನ್ನು ನೆನೆದು ಹರ್ಷಿಸಿದನು. ನಾವಾದರೋ ಲೌಕಿಕವೂ, ಧರ್ಮವನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದ ಸೆಕ್ಯುಲರ್ (ಒಂದು ಸವತ್ತು ಸೇರಿಸಬೇಕೋ ಏನೋ!) ರಾಷ್ಟ್ರದವರು ಆದರೂ ನಮಗೆ ಮಹಾವಿಸ್ಮಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಏಕೆಂದು ಕೇಳುವಿರಾ? ಗೊತ್ತೇ ಇದೆಯಲ್ಲಾ. ಅವೇ ತಂಡಗಳು, ಅವೇ ಮುಖಗಳು, ಅವೇ ವಿತಂಡವಾದಗಳು, ನಾಯಕರು ಮಾತ್ರ ಬೇರೆ. ಹ್ಯಾಲುಲೇಜಾ!

ಏನೇ ಆಗಲಿ ಸೆಕ್ಯುಲರಿಸಂ ಪಾಲಿಸುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೇ ಏನು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಮರ ನಡೆದದ್ದು! ನಾವೋ, ಸಂಜಯನನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವವರು, ಧರ್ಮ ಸಾಪೇಕ್ಷರು. ನಮ್ಮ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಸ್ವಧರ್ಮ ಪರಿಪಾಲನೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಶಾಸನಗಳ, ಸಬ್ಬಿಡಿಗಳ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಾವೆಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೆವು? ಇಳಿದಿರುವೆವೋ, ಏರಿರುವೆವೋ? ನೆನೆಸಿಕೊಂಡು ಅಪರಂಜಿಯು ಮಹಾವಿಸ್ಮಯದಿಂದ ಕಣ್ಣೀರೊರೆಸಿ, ನಗುತ್ತಾಳೆ.

○ ಪ್ರಕಾಶ್

ಸೊಳ್ಳೆ ನಿಯಂತ್ರಣ; ಕಾರ್ಯ ಖಾಸಗಿಗೆ

- ಸುದ್ದಿ

ಸೊಳ್ಳೆಗಳು ನಡುಗಿದವಂತೆ!!

★ ★ ★

ಸಿ.ಡಿ.ನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಗೀತೆ

- ಪತ್ರಿಕೆ

ಕಾಂಪಾಕ್ಟ್ ಭಕ್ತಿ?!

★ ★ ★

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಧೂಮಪಾನ ನಿಷೇಧ ಕೋರಿ ರಿಟ್

- ಸುದ್ದಿ

ದಟ್ಟವಾದ ಹೊಗೆಯಲ್ಲಿ ನಿಷೇಧಾಜ್ಞೆ ಕಂಡುಬರುವುದೇ??

★ ★ ★

ಬಿಹಾರ್ ಸರ್ಕಾರ ವಜಾ ಮಾಡಿದರೆ ತೀವ್ರ ಪರಿಣಾಮ

- ಲಾಠಿ ಯಾದವ್

ಹೌದು! ಅವರ ಮೇಲೆ!!

★ ★ ★

ನಕಲಿ ಭಾಷಾ ಕಾಗದ ಮಾರಾಟ; ರಾಜ್ಯವ್ಯಾಪ್ತಿ ಜಾಲ ಶಂಕೆ

- ಪತ್ರಿಕೆ

ಖದೀಮರಿಗೊಂದು ಶಾಲೆ??

★ ★ ★

ಬೇಲಿಯೇ ಹೊಲ ಮೇದರೆ? ಅಂತ ಗಾದೆ ಇತ್ತು! ಈಗ, ನಾಯಕರೇ ಮೇವನ್ನೇ
ಮೇಯುತ್ತಾರಲ್ಲ??

★ ★ ★

ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕ ಪೂರೈಕೆ; ಭರವಸೆ
ಸುದ್ದಿ

ಇದೂ ಸುದ್ದಿಯಾಗುವ ಕಾಲ ಬಂತು ಎಂದು ಆಪರಂಜಿ ಮರುಗಿದಳಂತೆ!!

★ ★ ★

ಶಿಕ್ಷಣ ಸೇವೆ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಶೋಷಣೆ
- ಪತ್ರಿಕೆ

“ವಿದ್ಯಾಭಾಸ!!”

★ ★ ★

ನೂತನ ಪ್ರಧಾನಿ ಆಯ್ಕೆಯಿಂದ ಬ್ಲೇಡ್ ತಯಾರಿಕೆಗೆಲ್ಲ ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತರಾದರಂತೆ!!

ನಮ್ಮ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ

ಪುಸ್ತಕ ಪರಿಚಯ ಹಾಸ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯವಲ್ಲ ಎಂದು ಓದುಗ ಮಿತ್ರರೊಬ್ಬರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಾತು ನಿಜವಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಪುಸ್ತಕ ಓದುವ ಹವ್ಯಾಸ, ಎಲ್ಲ ಸಾಹಿತಿಗಳಂತೆ, ಹಾಸ್ಯ ಸಾಹಿತಿಗಳಿಗೂ ಅತ್ಯವಶ್ಯಕ ಎಂಬ ಮಾತು ನಿಜವಾದರೆ, ಈ ಹವ್ಯಾಸವನ್ನು ಪ್ರಚೋದಿಸುವಂತಹ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಅಪರಂಜಿ ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದದ್ದು ಅಗತ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಪರಿಚಯಿಸುವ ಪುಸ್ತಕ ಕಾಮಿಕ್ ಎಂಡ್ ಕ್ಯಾರಿಯಸ್ ಆಗಿರಲಿ ಎಂದು ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಮಿತ್ರರ ಅನಿಸಿಕೆ. ನನ್ನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ, ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಪುಸ್ತಕ, ಹೊಸ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು, ಬಾಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಒಂದು ಹೊಸ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ನೀಡಬಲ್ಲದು. ಇಂತಹ ಹೊಸ ನೋಟಗಳು insightಗಳು ಸಾಹಿತಿಗಳಿಗೆ ಅತ್ಯಗತ್ಯ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪೇಗಾದರೂ ಇರಲಿ, ಮಾನ್ಯ ಓದುಗರು ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದರೆ ಒಂದು ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾದ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅಪರಂಜಿ ವೇದಿಕೆಯಾಗ ಬಲ್ಲದು.

ಮೊನ್ನೆ ಲಾವೆಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿರುವ Fountain Head ಪುಸ್ತಕದ ಮಳಿಗೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ವಿದೇಶೀ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ರ್ಯಾಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೂರು 'ಪಂಚ್' ಸಂಚಿಕೆಗಳಿದ್ದವು. ಕೊರವಂಜಿಯಂತೆಯೇ Punch ಸಹಾ ಮೂರುವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಪ್ರಕಟಣೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿತ್ತು. ಈಗ ಇದರ ಮರು ಹುಟ್ಟು ನಿಜಕ್ಕೂ ಹಾಸ್ಯಪ್ರಿಯರಿಗೆಲ್ಲಾ ಒಳ್ಳೆಯ ಸುದ್ದಿ. ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತೆ ಬರೆಯುವೆ.

ನಮ್ಮ ಹೊಸ ಬರಹಗಾರ 'ಭೂಷಿ' ತಮ್ಮ ಮಿಲಿಟರಿ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ನಿಜನಾಮಧೇಯ ಬ್ರಿಗೇಡಿಯರ್ ವಿ. ನಾಗಭೂಷಣ A V S M. ಸೈನಿಕ ಜೀವನದ ಕುತೂಹಲ ಮೂಡಿಸುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೈಲೈಟ್ ಮಾಡುವ ಈ ಸರಣಿ ಓದುಗರ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಗಳಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

ಮೇ ಸಂಚಿಕೆಯ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಬರಹ 'ಶಕುನಿ'ಯ ಕರ್ತೃ 'ನಾಚಿ' ಯವರಿಗೆ ತಿಂಗಳ ಉತ್ತಮ ಬರಹದ ಬಹುಮಾನ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. 'ನಾಚಿ' ಯವರಿಗೆ ಅಪರಂಜಿ ಬಳಗದ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು.

- ಶಿವಕುಮಾರ್

ಅಕಾಡೆಮಿ ಉಪಾಖ್ಯಾನ - 1

‘ಭೂಷಿ’

ನಾನೇನೋ ಬಹು ಸುಲಭವಾಗಿ ‘ಬಿದ್ದೆ-ಎದ್ದೆ’ ಅಂದಹಾಗೆ ‘ಸೇರಿದೆ-ಗೆದ್ದೆ’ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಬಿಟ್ಟೆ. ಆದರೆ ಅಕಾಡೆಮಿ ಸೇರುವುದಕ್ಕೂ, ಬಿಡುವುದಕ್ಕೂ ಹನ್ನೊಂದು ತಿಂಗಳ ಅಂತರ ಇತ್ತು. ಆ ಹನ್ನೊಂದು ತಿಂಗಳುಗಳೂ ಹನ್ನೊಂದು ಯುಗಗಳೇನೋ ಎಂದು ಕೆಲವು ಸಲ ಅನಿಸಿದ್ದುಂಟು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ದಿನ ಕಳೆದ ಹಾಗೆಲ್ಲಾ ಒಂದೊಂದು ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಟ್ಟು ಬಾಕಿ ಎಣಿಸುವುದು ಅಭ್ಯಾಸವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಬೆಳಗಿದ್ದರೆ... ‘ಸಧ್ಯ ಯಾವ ಆಭಾಸವೂ ನಡೆಯದೆ ದಿನ ಕಳೆಯಲಪ್ಪ’ ಅಂತ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ರಾತ್ರಿಯಾದರೆ.....’ ನಾಳೆ ಏನು ಕಾಡಿದೆಯೋ ಅನ್ನುವ ಆತಂಕ.... ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಟೈನಿಂಗ್‌ನ ವೈಖರಿ ಅದಾಗಿತ್ತು. ‘ಹಸಿ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ’ (Raw recruit) ಯನ್ನು trained military officer ಆಗಿ ಬದಲಾಯಿಸುವ ಮಾತು ಬೇರೆ. ಅದೇ ಒಂದು ತರಹದ ವೈಖರಿ.. ಆದರೆ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳ ಹೊರಟಿರುವುದು ಅದಲ್ಲ. ಸೇರಿದ ಸಭ್ಯ Officer ಆಗಿ ಹೊರಗೆ ಬರುವವರೆಗೆ ನಮಗೆ ಆಗುತ್ತಿದ್ದ ಆತಂಕ, ಬೇಸರ, ಕೋಪ... ಇವುಗಳನ್ನು ಬರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಔಪಚಾರಿಕವಲ್ಲದ (non-formal) ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು. ಈಗ ಇವೆಲ್ಲಾ ‘ತಿಳಿ ಹಾಸ್ಯ’ ವೆಂದು ಅನಿಸಿದರೂ ಆಗ ಶಾರೀರಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಕಾಟ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಆಗುಹೋಗುಗಳು ಅವು ಆಗಿದ್ದವು.

ನೋಡಿ, Academy ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ‘ದೇಶಿ’ ಆಫೀಸರ್‌ಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎರಡನೇ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ಸುಮಾರು ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ. ಅದು ವರೆವಿಗೂ ಕೆಲವೇ ‘ಸತ್ಕುಲ (?) ಪ್ರಸೂತರಾದ ದೇಶೀಯರು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ Sandhurst ಎಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಆಫೀಸರ್‌ಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಈ ಪ್ರವಾಸವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲಿಕ್ಕೆಂದು ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿದ Indian Military Academy ಯು ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ಸೈನ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳ ತರಬೇತಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಯಿತು. ಬಹುತೇಕ cadetಗಳು 16-18 ವಯಸ್ಸಿನ ಪಡ್ಡೆ ಹುಡುಗರು... ಓದು SSLC Pass (ಕೆಲವು ಡಿಗ್ರಿ ಹೋಲ್ಡರ್‌ಗಳೂ ಸೇರಿದ್ದರೆನ್ನಿ)... ಅಷ್ಟೇ Service Selection Board (SSB) ನವರು ಇಂಥಾ SSLC ಗ್ರಾಡುಯೇಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೆ Office like qualities (OLQ) ಇದೆ ಅಂತ ಸಿಫಾರಸ್ ಮಾಡಿದ್ದರೋ, ಅವರೆಲ್ಲಾ ಅಕಾಡೆಮಿಗೆ ಎರಡು ವರ್ಷದ ತರಬೇತಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಆರು ತಿಂಗಳ ಒಂದು batch ನಂತೆ ಇಂಥ ‘ಎಳೆ ನಿಂಬೆಕಾಯಿಗಳ’ ಮಧ್ಯೆ ನಮ್ಮಂಥ ಪರಿಪಕ್ವವಾದ, ಅನುಭವಸ್ಥರಾದ “Technical graduateಗಳನ್ನು..... ಸರಾಸರಿ ವಯಸ್ಸು 23 ರಿಂದ 24... ಬಿಟ್ಟು ‘ಈ ಎಳೆಯರೆಲ್ಲಾ ನಿಮಗೆ ಸೀನಿಯರ್ಸ್..... ನೀವು ಅವರನ್ನು ‘ಸರ್’ ಎಂದು ಸಂಭೋಧಿಸಬೇಕು..... ಅವರ ಆಜ್ಞೆಗಳಿಗೆ ಮುನ್ನಣೆ ಕೊಡಬೇಕು.... ಎಂದೆಲ್ಲಾ

ಮೊದಲನೇ lecture ನಲ್ಲೇ ಹೇಳಿದರೆ... ಅಲ್ಲಾ ನಮ್ಮ ಊರು, ಕೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಎಳೆ ನಿಂಬೆಕಾಯಿಗಳು ನಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಗೌರವ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು... ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ.... ಈ ಅಕಾಡೆಮಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ತಿರುಗ ಮರುಗ ಆಗಿತ್ತು ಎಂದರೆ ನಿಮಗೆ ಹೇಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ ಹೇಳಿ. ಅಷ್ಟಾಗಿ 'Ragging' ಎನ್ನುವ ಶಬ್ದ ಈಗಿನ ಕಾಲದಷ್ಟು ಹೊಲಸು ಶಬ್ದವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ... ಆದರೂ... ನೀಟಾಗಿ ಕೋಟು, ಟೈ ಧರಿಸಿ ಶಿಸ್ತಾಗಿ ಸಂಜೆ ಊಟಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಕೂಡುತ್ತಿದ್ದ 'ಕಂಪನಿ ಸಭೆಗೆ' ಮಾರ್ಚ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಒಬ್ಬ ಪಡೆ ಎದುರಿಗೆ ಬಂದು... "Halt!" Double Mark time (ನಿಂತಲ್ಲೇ ಓಡು)... Front roll begin.... now ... do back rolls.... get up.... look smart... double march to your mess... ಅಂತೆಲ್ಲಾ ತೊಂದರೆ ಕೊಟ್ಟರೆ... ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು ಅವನು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ.... Mess ಸೇರಿ ಅಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಹೇರಿದ್ದ ಅದೇ ವಯಸ್ಸಿನ cadet ಸಾರ್ಜೆಂಟ್, cadet ಸಾರ್ಜೆಂಟ್ ಮೇಜರ್ ಇವರುಗಳಿಂದ ಬೈಗುಳ ತಿಂದು (ಬಟ್ಟೆ ಇಸ್ತ್ರಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಮಣ್ಣಾಗಿದ್ದರಿಂದ)... ಇದರ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ರಾತ್ರಿ ಮಲಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ನಮ್ಮ ರೂಂಗಳಿದ್ದ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಸಾಲಾಗಿ ನಿಂತು ... PTC (Physical traing exercise) ಓ, Left, Right, About turn ಅಂತ ಕವಾಯಿತೋ.... ಇವುಗಳ ಶಿಕ್ಷೆ ಅನುಭವಿಸ ಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಾಗ ಯಾರಿಗೆ ತಾನೆ ಬೇಜಾರಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬೇಜಾರು ಅದುಮಿ 'ಸಹಿಷ್ಣುತೆ ಕಲಿಯಬೇಕಾದ್ದು ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿತ್ತು... ಇದೂ ಒಂದು ಮಾನಸಿಕ ಧೃಡತೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವ ಟೈನಿಂಗ್ ವೈಖರಿ ಅಂತ.... ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಮಾಧಾನವೇನೋ ಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು....

ಆದರೆ ಬಹು ಬೇಗ ನಾವುಗಳು ಪಾಠ ಕಲಿತೆವು ಅನ್ನಿ. ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನ ಅಕಾಡೆಮಿ routine ಅಭ್ಯಾಸವಾದ ಮೇಲೆ ಕಾಟಕೊಡುವ ಹುಡುಗರಿಗೆ ನಾವೇ ಚೇತಾವಣೆ ಕೊಡಲು ಶುರು ಮಾಡಿದೆವು. "Look me Sir' ಈಗ ನೀನು ಸೀನಿಯರ್ ಆಗಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಗೋಳು ಹೊಯ್ಯೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೀಯ. ಇನ್ನು 3 ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಸೀನಿಯರ್ ಆಗಿ... 6 ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸೀನಿಯರ್ ಮೊಸ್ಟ್ batch ನವನಾಗುತ್ತೇನೆ.... ಆಗ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಜ್ಞಾಪಕದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತೇನೆ... ಅಂತ.... ನಮ್ಮ ಟೈನಿಂಗ್ 11 ತಿಂಗಳು... ಅವರದು ಎರಡು ವರ್ಷ.... ಹೀಗಾಗಿ 3 ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ನಾವು ಅಲ್ಲೇ ಇದ್ದ batchಗಳಿಗೆ ಸೀನಿಯರ್ಸ್ ಆಗುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಈ ಮರ್ಮ ಅರಿವಾದ ಮೇಲೆ.... ಕಾಟಕಡಿಮೆ ಆಯಿತು... ಆಗಾಗ್ಗೆ "Uncle, uncle' ಅಂತ ರೇಗಿಸಿ ಸಮಾಧಾನ ಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು.... ಅಷ್ಟೇ.

ನಮ್ಮ batchನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೇನೆಂದರೆ.... ಸೇರಿದಾರಭ್ಯ ಆಫೀಸರ್ ಆಗುವ ತನಕ ಕನಿಷ್ಠ ಒಬ್ಬನಿಗಾದರೂ ಕೈಯೋ ಕಾಲೋ ಪ್ಲಾಸ್ಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದವು. ಎಷ್ಟೇ ಆಗಲಿ ವಯಸ್ಸಾದವರು (!) (!) ಮೂಳೆಗಳು ಬಲಿಯತೊಡಗಿದ್ದವು... ಅದರಲ್ಲೂ ದೇಹಶ್ರಮದ ಪರಿಶ್ರಮ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದವರು ನೋಡಿ.... ಆದ್ದರಿಂದ ಟೈನಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ

ಆಗುತ್ತಿದ್ದ ಶರೀರದ ಮೇಲಿನ ಒತ್ತಡ ತಡೆಯಲಾರದೆ ಏನೋ ಒಂದು ಊನ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು.... ಕೈ ಕಾಲು ಮುರಿದುಕೊಂಡ "Uncle"ಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು..... ಅದೇನೋ ಸರಿ.... ಟೈನಿಂಗ್ 'ದಬಾಪ್' is understandable ಆದರೆ ಈ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸೈಕಲ್ ಬಿಡಲು ಬರದೆ, ಬಿದ್ದು ಕೈಕಾಲು ಮುರಿದುಕೊಂಡವರಿಗೆ ಏನು ಹೇಳೋ?... ಹೌದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸೈಕಲ್ ಬಿಡುವ ಹವ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಕಾಡೆಮಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ದಿನ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಸೈಕಲ್ issue ಆಗಿತ್ತು. ಇವುಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾಗಿತ್ತು... ಒಂದು ಪಿರಿಯಡ್ ಗೂ ಮತ್ತೊಂದಕ್ಕೂ ಅಂತರ ಜಾಸ್ತಿ ಅಂದರೆ 10 ನಿಮಿಷಗಳು ಇರುತ್ತಿದ್ದವು.

ಒಂದು ಪಿರಿಯಡ್ ಮುಗಿದೊಡನೆ ಒಂದು ಜಾಗದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಜಾಗಕ್ಕೆ (ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ 1-11/2 ಮೈಲಿ ದೂರ) ಹೋಗಬೇಕಾಗಿತ್ತಲ್ಲದೆ.... subjectಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಡ್ರೆಸ್ ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. Uniform ನಿಂದ PT Dress.... PT Dress ನಿಂದ weapon training, field-craft ಆದರೆ fatigues ಹೀಗೆ ಬದಲಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಕಾಲಾವಕಾಶ 10 ನಿಮಿಷ ಲೇಟಾದರೆ punishment, ಡ್ರೆಸ್ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ Punishment ಹೀಗಾಗಿ ಸೈಕಲ್ ಮುಖ್ಯವಾಹನವಾಗಿತ್ತು... ಅದರಲ್ಲೂ ಎಲ್ಲಿ ಹೋದರೂ ಶಿಸ್ತಾಗಿ ಒಬ್ಬರಿಬ್ಬರಾಗಿ lineನಲ್ಲಿ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು... ಸೈಕಲ್ ಬಿಡಲು ಬಾರದವರ ಪಾಡು ಕೇಳಬೇಕೆ.... ಕೈಕಾಲು ಮುರಿದು ಕೊಳ್ಳುವುದು ಆಶ್ಚರ್ಯವೇ....?

Dress Change ಮಾಡುವುದೇ ಒಂದು ಕಲೆ. ಇದನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ punishment ಮೂಲಕ ಕಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದಕ್ಕೆ 'ಪಟ್ಟಿ ಪೆರೇಡ್' ಎಂದು ಹೆಸರು. ಮಿಸಕಿದ್ದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಪಟ್ಟಿ ಪೆರೇಡ್ ಶಿಕ್ಷೆ. ಈ ಶಿಕ್ಷೆ ನಮ್ಮ ಕಂಪನಿಯ 'ಅನುಭವಸ್ಥ' ಸೀನಿಯರ್ cadetಗಳ ಮುಖ್ಯ ಅಸ್ತ್ರವಾಗಿತ್ತು. ವ್ಯಕ್ತಿ ಸೀನಿಯರ್ cadet ರೂಂ ಬಳಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ರಾತ್ರಿ ಮಲಗುವ ಮುಂಚೆ ಆದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ sleeping suit ನಲ್ಲಿದ್ದ ಅನ್ನಿ..... "gO and change into uniform'.... ಅಂತ ಆಜ್ಞೆ ಬಂದೊಡನೆ ಓಡಿ, dress change ಮಾಡಿ 3 ನಿಮಿಷಗಳ ಒಳಗೆ report ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆಗ ಡ್ರೆಸ್ inspection ನ್ಯೂನತೆ ಕಂಡುಬಂದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು change.... ಮಗದೊಂದು.... ಇದರಿಂದ ಬಹುಬೇಗ ಎಲ್ಲರೂ ವೇಷ ಬದಲಾಯಿಸುವುದರಲ್ಲಿ experts ಆಗಿ ಬಿಟ್ಟೆವು...

ಅಕಾಡೆಮಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ವಾತಾವರಣ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮನ ಸೆಳೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಹಾತೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮೆಚ್ಚಿದವರಿಗೆ ಸೀನಿಯರ್ cadet appointment ಅಂದರೆ ಅಧಿಕಾರಪ್ರಾಪ್ತಿ, ಇತರ cadet ಗಳ ಮೇಲೆ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ training ಮುಗಿದಾಗ ಕಾಲೇಜಿನ ರ್ಯಾಂಕ್ ಪಟ್ಟಿಯಂತೆ passing out order ನಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಇರಲು ಸಹಕಾರವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. passing out order ಎಷ್ಟು ಮುಖ್ಯ ಅಂತ ಅಂದರೆ ವರ್ಷಗಳ ಸೇವೆ ನಂತರ ಕೂಡ ಅರ್ಹತೆ ಇದ್ದು generalಗಳು

ಆಗಬೇಕಾದವರು ಕೆಲವರು, ಈ ಅಂಕಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಂಬರ್ ಕೆಳಗಿದ್ದದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಳದರ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ರಿಟೈರ್ ಆಗಬೇಕಾದ ಪ್ರಮೇಯಗಳು ಉಂಟು.... (Vacancy ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಬರದೇ ಇದ್ದದ್ದರಿಂದ) ಸ್ಪರ್ಧೆಯಾವುದರಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದರೂ ಇರಬಹುದು. ಪರಿಣತಿಗಿಂತ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಎದುರಿಸುವುದು..... ಅಸಾಧಾರಣ, ಸಾಹಸ, ಸಹಿಷ್ಣುತೆ.... ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದಕ್ಕಾದರೂ 'ಸೈ' ' ಒಂದು ಕೈ ನೋಡುವ' ಅನ್ನುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಮುಖ್ಯ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ.... ನಮ್ಮಂಥ ಹವ್ಯಕ ಮರ್ಯಾದೆಯವರಿಗೆ ಕುದುರೆ ಸವಾರಿ ಅಂದರೆ ಏನು ಅನ್ನುವ ಗಂಧವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಂಥವರು Riding Club ಸೇರಲು ವಾಲಂಟಿಯರ್ ಮಾಡಿದರೆ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೈ ಮುಂದು.... ಸವಾರಿ ಮಾಡಲು ಬರದೇ ಇದ್ದರೂ, ತಾಕತ್ತಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕುದುರೆ ಬೆನ್ನಿನ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ನುರಿತ ಸವಾರನಂತೆ ನಟಿಸುವುದೂ ಸಹ ಒಂದು plus point ಅನ್ನುವ ಭಾವನೆ..... ಹೀಗಾಗಿ Riding ಕಲಿಯಲು ಹೊರಟಿರುವ cadetಗಳ ಪಾಡು ಅವಲೋಕಿಸುವುದೇ ಒಂದು ಮೋಜು....

ಹೇಳಿಕೇಳಿ ಅಕಾಡಮಿ ಕುದುರೆಗಳು. ಸಕತ್ ಆಗಿ train ಆದವು... ಅವುಗಳಿಗೆ ಸವಾರನ ಆಜ್ಞೆಗಿಂತ ಕಲಿಸುವ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಆಜ್ಞೆಯೇ ಮುಖ್ಯ.... ಮೊದಮೊದಲು ಹೀಗೆ ಇರಬೇಕು ಅನ್ನಿ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬಡಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಅವು Riding ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದವರನ್ನೂ ಮೇಲೆ ಕೂಡಲು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ.. ಅನುಭವದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅಂತೆಯೇ ಎಲ್ಲರೂ ಅಶ್ವಾರೂಢರಾದ ಮೇಲೆ ಕಲಿಸುವ ಅಧಿಕಾರಿ 'ಟ...ರಾ....ಟ್' (trot) ಎಂದು ರಾಗವಾಗಿ ಕೂಗಿದರೆ ಸಾಕು.... ಮೇಲೆ ಸವಾರ ಏನು ಮಾಡಿದರೂ ಸರಿ ಎಲ್ಲಾ ಕುದುರೆಗಳೂ trot ಷುರುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಆಗ ನೋಡಬೇಕು ಸವಾರರ ಪಾಡು.... ಕುದುರೆ ಬೆನ್ನಿನ ಮೇಲಿಂದ ಜಾರಿ ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ಒಂದು ಕಾಲು ಬೆನ್ನಿನ ಮೇಲೂ ಇನ್ನೊಂದು ರಿಕಾಪಿನಲ್ಲೂ ಸಿಕ್ಕಿಸಿ ಭದ್ರವಾಗಿ ಜೀನು ಹಿಡಿದು ತಲೆ ಕೆಳಗಾಗಿ, ಯಾವಾಗ ಬಿದ್ದು ತಲೆ ಒಡೆಯುತ್ತೇ ಎನ್ನುವ ಭಯದಿಂದ ಜೀವ ಬಿಗಿ ಹಿಡಿದಿರುವ ಸವಾರನನ್ನು ನೋಡಲು ಮೋಜು.... ಅನುಭವಿಸುವವನಿಗೆ.....

ಇನ್ನು Drill ಅಂದರೆ ಕವಾಯಿತು ಕಲಿಸುವ ವೈಖರಿ. ಆಗ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಾರ್ಜೆಂಟ್ ಮೇಜರ್‌ಗಳು ಅಕಾಡಮಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಜಾನುಬಾಹು ಆಗಿ, ಹುರಿಮೀಸೆ ತಿರುವಿ, ಯಾವಾಗಲೂ ಗರಿಗರಿ uniform ಹೊಳೆಯುವ ಬೂಟ್ ಧರಿಸಿ, tip top ಆಗಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು ಕಲಿಕೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಜಾಮೆಟ್ರಿ boxನಲ್ಲಿಯ Dividers ತರಹೆಯ ಕೋಲು ಕೈನಲ್ಲಿ.... ಅಗಲಿಸಿದರೆ ಸರಿಯಾಗಿ 30 inch.... ಮಾರ್ಚು ಮಾಡುವಾಗ ಹೆಜ್ಜೆ ಅಳೆಯಲು ಮತ್ತು "stand at case" ಅಂದಾಗ 12 ಇಂಚಾಗಿ (?) ಪಾದಗಳ ಅಂತರ ಅಳೆಯಲು. ಎಲ್ಲಾದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಮ್ಮಿ ಆದರೂ, ಅದೇ ಕೋಲಿನಿಂದ ಕಾಲಿನ ಮೇಲೆ 'ಟಪ್' ಎಂದು ಏಟು.

ಪೆಟ್ಟಿಗಿಂತ ಕಬ್ಬಿ ಜಾಸ್ತಿ ಅನ್ನಿ.... ಅವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಸಂಭೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದ ರೀತಿ ಸಹ ಕೇಳುವಂತಹುದೇ..... ಅಕಾಡಮಿಯಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲಾ "Gentlemen Cadets" (GC) ಅಂತಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಸೀನಿಯಾರಟ್ರಾಕರ್ ಸಾರ್ಜೆಂಟ್, ಸಾರ್ಜೆಂಟ್ ಮೇಜರ್ ಅವರುಗಳೆಲ್ಲಾ non commissioned officers (NCOs).... ನಮ್ಮನ್ನಾಗಲಿ, ಬಾಕಿ ಆಫೀಸರ್‌ಗಳನ್ನಾಗಲಿ "Sir" ಎಂದು ಸಂಭೋಧಿಸ ಬೇಕಾದ್ದು ಸಂಪ್ರದಾಯ... ಆದರೆ ಯಾವನಾದರೂ GC ತಪ್ಪು ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಬೈಯುವುದು ಹೇಗೆ... ಕೇಳಿ... ""GC 103 Sir.... you are a.... fool sir.... you don't know where your.... is from your.... wake up, sir wake up.... ಹೇಗಿದೆ ಭಾಷಾ ವೈಖರಿ!

ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಇರುವ ಹಾಗೆ ಅಕಾಡಮಿಯಲ್ಲೂ inter company ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಕ್ರಿಕೆಟ್, ಹಾಕಿ, foot ball, volley ball, ಟೆನಿಸ್... ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ... ಇವಲ್ಲದೆ swimming, diving, boxing ಕೂಡ ಇತ್ತು. ಪರಿಣತಿಗಿಂತ ಭಾಗವಹಿಸುವುದೇ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಇಲ್ಲದ "olympic spirit... To participate but not to win"... ಎನ್ನುವ ಧೈಯ ಜೀವಂತವಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ cadetಗಳೂ ಯಾವುದಾದರೂ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲೇ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಬಾಕಿ ಎಳೆಯರ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಜನ ಜಾಸ್ತಿ ಇದ್ದದ್ದರಿಂದ ಭಾಗವಹಿಸುವವರನ್ನು ಆರಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. 'ನಂಕಪ್ಪಿ'ಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದಾಗ ಇದ್ದ 38-39 ಜನ..... ಕಾಲಕಳೆಯುತ್ತಾ ಈ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಾರಣಾಂತರಗಳಿಂದ ಕಮ್ಮಿ ಆಗುತ್ತಾ ಬಂದಿತ್ತು. ಪಾಂಡವರು ಸ್ವರ್ಗಾರೋಹಣಕ್ಕೆ ಹೊರಟು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೇ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ.... ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳ ಹೊತ್ತಿಗೆ ನಾವು 34-35 ಜನ ಮಾತ್ರ ಉಳಿದಿದ್ದೆವು.... (ಕಮಿಷನ್ ಆಗೋ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮತ್ತಿಬ್ಬರು ಸೇರಿದ್ದರು ಅನ್ನಿ) ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಆಡಲು ಬರದೇ ಇದ್ದರೂ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕ್ರೀಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಹೇಗೋ ಎಲ್ಲಾ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳಿಗೂ ಸ್ಪರ್ಧಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿದ್ದಾಯಿತು. ಬಾಕ್ಸಿಂಗ್ ಮತ್ತು divingಗೆ ಮಾತ್ರ ವಾಲಂಟಿಯರ್ಸ್ ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆತಂಕ.... ಕಂಪನಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಯಾರಕಡೆ ಬೆಟ್ಟುತೋರಿಸಿ... you are a volunteer for boxing ಎನ್ನುತ್ತಾರೇ ಅಂತ. ಕಡೆಗೆ ಬಾಕ್ಸಿಂಗ್‌ಗೆ ಒಬ್ಬ ಬಕರ ಸಿಕ್ಕಿದ ಮೇಲೆ, diving ಒಂದು ಉಳಿದಿತ್ತು. ಯಾರಿಗೂ ಇದರ ಗಂಧ ಇದ್ದಹಾಗೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರಿ ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಹುರಿದುಂಬಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟರು. ನಾನು ಸಿಕ್ಕಿದೆ ಅವರ ಗಾಳಕ್ಕೆ.

ಏನೋ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಈಜು ಕಲಿತಿದ್ದೆ... ಕೆಂಪಾಬುಧಿ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಮುನಿವೆಂಕಟಪ್ಪನವರ ಕೈಕೆಳಗೆ - 40-41ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ... ಅಷ್ಟೇ. Diving ಅನುಭವ ಒಂದೇ ಒಂದು "high board" jump ಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿತ್ತು. ಹಗ್ಗ ಬಿಚ್ಚಿದ ದಿನ ಮುನಿವೆಂಕಟಪ್ಪನವರು ಹೊಸಬರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕರೆದು "ಯಾರಿಗೆ ಧೈರ್ಯ ಇದೆಯೋ ಧುಮುಕುವುದಕ್ಕೆ" ಅಂತ ಬೋರ್ಡ್ ಮೇಲೆ ನಿಂತಾಗ ಕೈಕಾಲು ನಡುಗಿ ಕಣ್ಣು ಕತ್ತಲೆ

ಕಟ್ಟಿದ್ದರೂ, ಭಲದಿಂದ ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿ ಧುಮಿಕಿದ್ದೆ. ನೀರಿಗೆ ಬಿದ್ದ ತಕ್ಷಣ ಮೇಲೆ ಬರುತ್ತೇನೆಂಬ ಭ್ರಮೆ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ನೀರು ಮುಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಕೆಳಗೆ ಮುಳುಗುತ್ತಿರುವ ಸೂಚನೆ ಇತ್ತೇ ಹೊರತು ಮೇಲೆ ಬರುತ್ತಿರುವೆನೆಂಬ ಅನುಭವ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದ ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟು ಸುತ್ತಲೂ ನೋಡಿದೆ - ಹಸಿರು ನೀರು. ಕುಡಿಯಲಿಲ್ಲ ಅನ್ನಿ... ಅಂತೂ ಎದೆ ಒಡೆಯುವುದರ ಒಳಗೆ ಮೇಲೆ ಬಂದೆ.... ನನ್ನ Diving ಅನುಭವ ಇಷ್ಟೇ ಇದ್ದದ್ದು. ವಾಲಂಟಿಯರ್ ಆಗಿದ್ದಕ್ಕೆ ಶಹಭಾಸ್‌ಗಿರಿ ಏನೋ ಸಿಕ್ಕಿತು ಆದರೆ ಗಾಬರಿ ಮಾತ್ರ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಏನು ಮಾಡುವುದು? ಕಂಪನಿ ಘನತೆ ಕಾಪಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ... "the time has come for all good men to come to the aid of the party" ಅಂದ ಹಾಗೆ ವಿಧಿ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋಯಿತು.

ಮೊದಲು high board diving... 3 ಛಾನ್ಸ್ ಎಂದರು.... ಎಂಥಾ dive ಮಾಡುತ್ತಿ ಎಂದರು.... 'ಸ್ವಾಲೋ ಡೈವ್' (swallow dive) ಅಂದೆ. ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ್ದೆ. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಲಿತವರು ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೆ... ಅಷ್ಟೇ ನನ್ನ ಸರದಿ ಬಂತು. ಮೇಲೆ ನಿಂತು ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿ, ಕೈ ಬೀಸಿ "dive" ಮಾಡಿದೆ.... 'ಉಸ್' ಶಬ್ದ ಬಂತು. ನೀರಿನಿಂದ ಮೇಲೆ ಬಂದಾಗ ಕೊಳದ ಸುತ್ತಲೂ ನಗೆಯ ಹೊನಲು.... ತೀರ್ಪುಗಾರರ ಕೈಯಲ್ಲಿ '1' '2' '3'. ಅಂತ ಫಲಕಗಳಿದ್ದವು. ಮೂರು ಡೈವ್ ಮಾಡುವ ಹೊತ್ತಿಗೆಲ್ಲಾ ಎದೆ, ಹೊಟ್ಟೆ ಕೆಂಪಾಗಿ ಉರಿಯಲು ಷುರು ಆಗಿತ್ತು.

ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದ ನಂತರ spring-board diving.. ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀ ಎಂದರು Backward somersault ಎಂದೆ.... ಮಾಡಿದ ಈ ಸಲ ಬೆನ್ನು ಕತ್ತು.... ಇನ್ನೂ ಯಾವ ಯಾವ ಅಂಗಗಳೋ ಕೆಂಪಾಗಾದವು.. ಉರಿ ಜಾಸ್ತಿ ಆಯಿತು.... ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಕಂಪನಿ ಕಮಾಂಡರ್ ಬಂದು welldone my boy....' ಅಂತ ಬೆನ್ನು ತಟ್ಟಿದ ತಕ್ಷಣ ನೋವು ಉರಿ ಮರೆಯಿತು... ಮುಖ ಅಗಲವಾಯಿತು...plus point ಗೆದ್ದೆ ಎಂಬುವ ಹೆಮ್ಮೆ ಉಕ್ಕಿ ಹರಿಯಿತು.

ಹೀಗೇ ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಹೇಳಲು ಏನೇನೋ ತಲೆಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಕಡಿವಾಣ ಅವಶ್ಯಕ... ಏನೆಂದರೆ ಇವೆಲ್ಲಾ ಊಟದಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಿನಕಾಯಿ ಇದ್ದಹಾಗೆ... ಅಕಾಡಮಿ ಟ್ರೈನಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧಮಾಡುವ ಕಲೆ ಕಲಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು.... ಇದಕ್ಕಾಗಿನಾವು ಮೂರು campಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು.... camp... ವೈಖರಿ ಹೇಳಲು ಸಮಯಬೇಕು. ಈಗಾಗಲೇ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಯ ಕಳೆದಿದ್ದಾಗಿದೆ.... ಹೇಳುವುದನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕುವ ಅಂತ... ಈ ಉಪಾಖ್ಯಾನದ ಮೊದಲನೇ ಭಾಗವನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೇ ಸಮಾಪ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ....

(ಸಶೇಷ)

ಕೆ.ಇ.ಬಿ.ಗೆ

(ನರಸಿಂಹ ಸ್ವಾಮಿಯವರ ಕ್ಷಮೆ ಕೋರಿ)

ಶ್ರೀಮತಿ ಅರುಣಾ ಆರ್. ಕಾರಂತ್

ತಂತಿಯು ನಿನ್ನದೆ ಕಂಬವು ನಿನ್ನದೆ
ಬಾರದಿರಲಿ ಕತ್ತಲು
ಲೈನು ನಿನ್ನದೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫಾರ್ಮರು ನಿನ್ನದೆ
ಮುಸಕದಿರಲಿ ಭಯವು ||1||

ಜೋಗವು ನಿನ್ನದೆ ಚಕ್ರವು ನಿನ್ನದೆ
ಆದರು ಏನಿದು ವೈಚಿತ್ರ್ಯ?
ಗಾಳಿಯು ನಿನ್ನದೆ ನೀರು ನಿನ್ನದೆ
ಆದರೂ ಕವಿದಿದೆ ಬರಿಯ ಭೀತಿ ||2||

ಇಲ್ಲೊಂದು ಲೈನು ಅಲ್ಲೊಂದು ಲೈನು
ಕೆ.ಇ.ಬಿಗೆ ಸಿಂಗಾರ, ಬರಿದೆ ಅಂಧಕಾರ
ಇಲ್ಲೊಮ್ಮೆ ಟ್ರಿಂಪಿಂಗು ಅಲ್ಲೊಮ್ಮೆ ಜಂಪಿಂಗು
ಆಗುತ್ತಿದೆ ಅನಾಹುತ ಭಯಂಕರ ||3||

ಅಗೋ ಪವರು ಕಟ್ಟು ಇದೋ ಲೋಡು ಶೆಡ್ಡಿಂಗು
ಇದೇನಿದು ನಿನ್ನ ಮಾಯೆ
ಆ ಪ್ಯೂಸು ಬರ್ನು ಈ ಪ್ಯೂಸು ಬರ್ನು
ದಿನದಿನವು ನಿನ್ನ ವ್ಯಥೆಯ ಕತೆಯು ||4||

ಕರೆಂಟು ನಿನ್ನದೆ ಪ್ಯೂಚರು ನಿನ್ನದೆ
ನಡೆದೀತು ಹೇಗೆ ಜನರ ಬದುಕು
ನಿತ್ಯ ನಡೆಯುವ ನಿನ್ನ ತುಂಟಾಟದಲು
ನಿನಗೆ, ಅರ್ಪಿತವಯ್ಯ ನನ್ನೀ(ಯ) ಗೀತ ||5||

ಮಾನಸ ಪತ್ರಿ

ಕೀರ್ತಿ ನಾಥ ಕುರ್ತಕೋಟಿ

ನಾವು ಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುತ್ತಿದ್ದಾಗಲೇ ವೆಂಕಣ್ಣ ಮಾಸ್ತರರು ನಿವೃತ್ತರಾಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ಅವರು ಅಪರಿಚಿತರಾಗಿದ್ದರು. ಬೆಳಗು ಮುಂಜಾನೆ ವಾಕಿಂಗ್‌ಗೆಂದು ಹೊರಟ ಮನುಷ್ಯ ಸಂಜೆಯ ಮುಂದೆಯೇ ಮನೆ ಸೇರುತ್ತಿದ್ದರು. ರಾಯರ ಹಣಮಪ್ಪನ ಗುಡಿಯ ಹತ್ತಿರ ಅರಳಿಕಟ್ಟೆಯ ಎದುರಿಗೆ ಅವರ ಮನೆ. ನಿವೃತ್ತರಾದ ಮೇಲೆ ಸಮಾಜಸೇವೆ ಮಾಸ್ತರರ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಮದುವೆ, ಮುಂಜಿ, ಸಾವು, ಮನೆಪಾಲಾಗುವದು, ಕೋಟುಕಚೇರಿಗಳ ವ್ಯವಹಾರ - ಎಲ್ಲಿ ಹೋದರೂ ಮಾಸ್ತರರು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು.

ವೆಂಕಣ್ಣಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಅಡ್ಡ ಹೆಸರೂ ಇತ್ತು. ಬೆನ್ನ ಹಿಂದೆ ಅವರನ್ನು ಲಗಾಡಿ ಮಾಸ್ತರರೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು, ಸಾಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಅವರು ಡ್ರಿಲ್ ಮಾಸ್ತರರಾಗಿದ್ದರು. 'ಸರ್ವಾಂಗ ಸುಂದರ' ವ್ಯಾಯಾಮ ಜಿಟ್ಟರೆ ಏನು ಕಲಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಟದ ಬಯಲಿನಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲು ಬೆಳೆಯದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವದೇ ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸವಾಗಿತ್ತು. ಒಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಲಗಾಡಿ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ಹುಡುಗರು ಹೆದರುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ನಾವು ಸೋಡುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅವರು ಅತಿ ಪರಿಚಯದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಷ್ಟೇ. ಅವರ ಖಾಸಗಿ ಜೀವನ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿತ್ತು. 1924ರ ಬೆಳಗಾವಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗಿ ತಿರುಗಿ ಬಂದವರು ಆಜನ್ಮಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯದ ವ್ರತವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡರು. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರಿಗೆ ಹಾಗೆ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದು ಉತ್ತರವನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡರು. ಆದರೆ ಅವರ ಚಳವಳಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿತ್ತು. ಅವರಿಗಾಗಿ ಕಾದು ಕುಳಿತಿದ್ದ ಅವರ ಅಕ್ಕನ ಮಗಳು ಪ ವತಿ ಬೇರೆ ಯಾರನ್ನೋ ಮದುವೆಯಾಗಿ ಹೋದಳು. (ಈ ವೆಂಕಣ್ಣನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುತ್ತಾಳೆಂದೇ ಅವಳಿಗೆ ಈ ಹೆಸರನ್ನಿಡಲಾಗಿತ್ತು) ಏನೇ ಆಗಲಿ, ವೆಂಕಣ್ಣ ಪರಲು ಹರಿದುಕೊಂಡು ನಿರಂಬಳನಾದ.

ವೆಂಕಣ್ಣ ಮಾಸ್ತರರು ನಿವೃತ್ತರಾದ ಮೇಲೆ ಅವರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಯಿತು. ಒಂಟಿಜೀವಿ, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬ ಹುಣ್ಣಿಮೆಗಳ ಜಂಜಾಟವಿಲ್ಲ. ಅವರದು ಸ್ವಯಂಪಾಕ. ಶಿಸ್ತಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಜೀವನ, ಸಂಜೆಯ ವರೆಗೆ ತಮಗೆ ಕಂಡಂತೆ ಸಮಾಜ ಸೇವೆ ಮಾಡಿ, ಹೊತ್ತು ಮುಳುಗಿದ ಮೇಲೆ ಮನೆಗೆ ಹಿಂದಿರುಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಮನೆಯ ಹತ್ತರದ ಹಣಮಪ್ಪನ ಗುಡಿಗೆ ದೂರದಿಂದ ಕೈಮುಗಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಐದು ನಿಮಿಷ ನಿಂತು, ಜನಿವಾರದ ಮಲುವಿನಿಂದ ಕೀಲಿ ಕೈಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಮನೆಯ ಕೀಲಿ ತೆಗೆಯಬೇಕು.

ಹಿಡಿದರೆ ಹಿಡಿ ತುಂಬಿ ಹೋಗುವ ಹಳೆಯ ಕಾಲದ ಅಲೀಗಡ ಕೀಲಿ. ಅದನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬಾಗಿಲನ್ನು ದೂಡಿದರೆ ಒಳಗಿನ ಕತ್ತಲೆ ಹೊರಗೆ ಸುಗ್ಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮಾಸ್ತರರು ಮೆಲ್ಲನೆ ಒಳಗೆ ಹೋಗುತ್ತ ತಮ್ಮ ಸ್ವಗತ ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

“ ಏ, ಏ ಬಾಗಲಾ ತಗಿಯೇ. ಎಷ್ಟೊತ್ತಾತು ಬಂದು ನಿಂತು, ಬಾಗಲಾ ತಗಿಯೋವರೆಗೆ ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲ” ತಾವೇ ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆದು ಒಳಗೆ ಹೋದ ಮೇಲೆ “ಹೊತ್ತು ಮುಳುಗಿ ಯಾವ ಕಾಲಾತು. ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಬರೋ ಹೊತ್ತು. ದೀಪಾ ಹಚ್ಚಬಾರದಾ? ಈ ಹೆಣಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಎಂದ ಬುದ್ಧಿ ಬರತದೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.” ತಾವೇ ಗಣೇಶನ ಮಾಡದ ವರೆಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದ ಕಂದೀಲನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ದೀಪ ಹಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ದೇವರ ಮುಂದೆ ದೀಪ ಹಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಚ್ಚಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕೈಕಾಲು ತೊಳೆದುಕೊಂಡು ಒರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ “ಸಂಜೆ ಅಡಿಗೆ ಬೇಡ ಏನು ಇವೊತ್ತ? ಏನಂದಿ? ಮಧ್ಯಾಹ್ನದಾಗ ಮಾಡಿದ ಹುಳಿ ಉಳಿದದಾ? ಆತು, ಒಂದ ಅನ್ನ ಮಾಡಿ ಬಿಡು. ಅಲ್ಲಿ ತನಕಾ, ಈ ಅವರಿಕಾಯಿ ಸುಲದು ಇಟ್ಟಿರತೀನಿ. ನಾಳೆ ಅವರಿಕಾಳು ಬಕ್ಕರಿ ಮಾಡಿ ಬಿಡು.” ಎಂದು ಕೈಚೀಲದಲ್ಲಿಯೆ ಅವರಿಕಾಯಿ ಸುರಿದು ತಾವೇ ಸುಲಿಯಲು ಕೂಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಸುಲಿಯುತ್ತಲೇ ಅವರ ಹರಟೆಗೆ ಉಕ್ಕು ಬರುತ್ತಿತ್ತು.

“ಕೇಳಿದೇನಾ? ಇವೊತ್ತ ಪ್ಯಾಟೀ ಒಳಗೆ ನಿನ್ನ ಅಣ್ಣನ ಮಗ ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗಿದ್ದ. ನಿಮ್ಮಣ್ಣನ ಮೈಯಾಗ ನೆಟ್ಟಗಿಲ್ಲಂತ. ನಾಳೆ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಗೆ ಕರಕೊಂಡು ಬಂದು ತೋರಸ್ತಾನಂತ. ಮನೆಗೆ ಯಾಕ ಬರಲಿಲ್ಲಾ ಅಂದ್ಯಾ? ಹ್ಯಾಂಗ ಬರತಾನ ಹೇಳು? ಅಲ್ಲೆ ಅಪ್ಪಗ ಜಡ್ಡಾಗಿ ಮಲಗಿದಾಗ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಲ್ಲಾ? ಸಂಜೆ ಬಸ್ಸಿಗೆ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಾ.”

ಇಂಥವೆ ನಾಲ್ಕಾರು ಸುದ್ದಿಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಿಕಾಯಿಯ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಯುವ ತನಕ ಅವರ ಬಾಯಿ ಸುಮ್ಮನಿರತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಮೇಲೆ ಅಡಿಗೆ ಮನೆಗೆ ತಾವೇ ಹೋಗಿ ಅನ್ನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ಕೂಡ ಸಂಭಾಷಣೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಊಟ ಮುಗಿದು ಹೊರಗೆ ಬರುವದಕ್ಕೂ ಅವರ ಪ್ರಾಣಸ್ನೇಹಿತ ಬಂಡೆಪ್ಪ ಬರುವುದಕ್ಕೂ ಗಂಟು ಬೀಳುತ್ತಿತ್ತು. ಹೊರಗಿನ ಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಜಮಖಾನೆ ಹಾಸಿ ಇಬ್ಬರೂ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ನಡುರಾತ್ರಿಯವರೆಗೆ ಹರಟೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಬೇಸಿಗೆ ಇದ್ದರೆ ಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆಯೇ ಮಲಗಿ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಮಾಸ್ತರರ ಈ ಸ್ವಗತ ಸಂಭಾಷಣೆಯ ವಿಷಯ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಜನರಿಗೆಲ್ಲ ಅದೊಂದು ಹಾಸ್ಯದ ವಿಷಯ. ಮಾಸ್ತರರ ಸಂಭಾಷಣೆ ಶುರುವಾಯಿತೆಂದರೆ ಮಗ್ಗುಲ ಮನೆಯವರು ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಹಾಗೆ ಸಂಜೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. “ಮಾಸ್ತರ ಬಂದು ಎಷ್ಟೊತ್ತಾತು, ಇವರು ಮನಿಗೇ ಬರಲಿಲ್ಲ”. “ಮಾಸ್ತರ ಊಟ ನಡದದ, ನೀ ಓದಿಕೋ ಹೋಗು”.

“ಮಾಸ್ತರ ಯಾಕೋ ಗಪ್ಪಿದ್ದಾರ, ಆರಾಮಿಲ್ಲೋ ಏನೋ” ದಿನಾಲು ಇಂಥ ಮಾತು ಹತ್ತರದ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದವು. ಮಾಸ್ತರರ ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ಬಹುಶಃ ಈ ಹುಚ್ಚು ಅವರಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವವರಿಗೆ ಕೊರತೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮಾಸ್ತರರ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ, ಬಂಡೆಪ್ಪನನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ಯಾರೊಡನೆಯೂ ಮಾತಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಂದೀಲು, ಪಾತ್ರೆಗಳು, ಅಡಿಕೆಯ ಒಲೆ ಇವುಗಳ ಎದುರಿಗೇ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಂಡೆಪ್ಪ ಮನೆಯವನೇ. ಅವನೆದುರಿಗೆ ಮನೆಯ ಸುದ್ದಿ ಬಿಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದರು. “ನೋಡು ಬಂಡೆಪ್ಪ, ನಾ ಇಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ ಹುಣಸೀಕಾಯಿ ಯಾರೋ ತಂದುಕೊಟ್ಟರಂತ ತಿಂದು ಈಗ ಕೆಮ್ಮಿಕೋತ ಮಲಗ್ಯಾಳ ನೋಡು. ಬಾಯಿ ಕಟ್ಟೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಇಕೇಗೆ. ಉಸರು ಬಿಡದಾಂಗ ಕೆಮ್ಮತಾಳ” ನಡುವೇ ಎದ್ದು ಹೋಗಿ ಕಲ್ಲು ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಂಡೆಪ್ಪನಿಗೆ ಇದೆಲ್ಲ ಗೊತ್ತು. ಅವನು ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಲು ಹೋಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ವೆಂಕಣ್ಣ ಮಾಸ್ತರರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇದು ದಿನ ನಿತ್ಯದ ಘಟನೆ. “ಮಾಸ್ತರರ ರೇಡಿಯೋ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸುರು ಆತು” ಎಂದು ಮೂಲಿ ಮನಿಯ ಗೋವಿಂದಭಟ್ಟ ಚೇಷ್ಟೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಮಾಸ್ತರರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರಲೂ ಇಲ್ಲ. ಒಮ್ಮೆ ಹೆಪ್ಪಿಗೆ ಮೊಸರು ಕೇಳಲು ಬಂದಿದ್ದ ಮಗ್ಗುಲ ಮನೆಯ ಲೀಲಿಯನ್ನು ಬಯ್ದು ಕಳಿಸಿದ್ದರು. “ಗಂಡಾ ಹೇಣತಿ ಮಾತಡತಿರಬೇಕಾದರ ನಿಮ್ಮದೇನರೇ ಕಾರಭಾರ?” ಎಂದು ಅಕ್ಕಸಗೊಂಡು ಬಾಗಿಲು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಎರಡು ಬಾಜೂದ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಮಾಸ್ತರರ ಸಂಭಾಷಣೆ ಕೇಳುತ್ತಿತ್ತು. ಒಮ್ಮೆ ಮಾಸ್ತರರು ಹೆಂಡತಿಯ ಕಣ್ಣೀರೊರೆಸಿ ಸಮಾಧಾನದ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿದಾಗ ನೆರೆಮನೆಯ ಭಾಗಮ್ಮ “ಅಯ್ಯ, ಹೆಂಡತಿ ಕಣ್ಣೀರಿಗಿದ್ದರ ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟು ಅಚ್ಚಾ ಮಾಡತುತ್ನೋ ಹುಚ್ಚು ಖೋಡಿ” ಎಂದು ಮೂಗು ಮುರಿದಿದ್ದಳು.

ಮಾಸ್ತರರ ದನಿ ಸಣ್ಣದಲ್ಲ. ಡ್ರಿಲ್ ಮಾಡಿಸುವಾಗ ನೂರಾರು ಹುಡುಗರನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ತಾಕತ್ತು ಆ ದನಿಗೆ ಇತ್ತು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಾತಾಡಿದರೆ ಹತ್ತಾರು ಜನರು ಇರುವ ಭ್ರಮೆ ಕೇಳಿದವರಿಗೆ ಉಂಟಾಗಬೇಕು. ದೇಶ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಗಾಂಧೀಜಿಯ ಕೊಲೆಯಾದ ನಂತರ ಕೂಡ ನಡೆದೇ ಇತ್ತು. ವಯಸ್ಸಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಅವರ ವ್ರತಕ್ಕೆ ಉದ್ಯಾಪನೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಬಂಡೆಪ್ಪ ಹರಟೆ ಮುಗಿಸಿ ಎದ್ದು ಹೋದ ಮೇಲೆ ಕೂಡ ಮಾಸ್ತರರು ನಿದ್ರೆ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ದೀಪ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಏನೇನೋ ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಹುಡುಕಿ ಹುಡುಕಿ ದಣವಾಗಿ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ದೀಪ ಕೂಡ ಆರಿಸದೆ ಮಲಗಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಎಷ್ಟು ತಡವಾಗಿ ಮಲಗಿದರೂ ನಸುಕಿನ ಐದು ಗಂಟೆಗೇ ಎಳುವ ಅಭ್ಯಾಸ. “ದೀಪಾ ಸಣ್ಣಮಾಡಿ ಮಲಗಬಾರದ್ ಮಹರಾಯಳ? ಈ ಮನಿ ಒಳಗ ಸಿಸ್ತು ಎಂದು ಬರತದೋ ದೇವರಿಗೇ ಗೊತ್ತು” ಎಂದು ಪಟಪಟ ಸುರುಮಾಡಿ, ಅದೇ ದೀಪ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, ನೀರೊಲೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹಾಕಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು.

ಅವರು ಮನೆ ಬಿಡುವವರೆಗೆ ಮತ್ತೆ ಆದೇ ಸಂಭಾಷಣೆ. ಪಡಸಾಲೆ ಮತ್ತು ಅಡಿಗೆಮನೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ಕೋಣೆಗಳಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಸ ಮುಸುರೆ ಮೊದಲಾದ ಕೆಲಸ ಬೇಗ ಮುಗಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಸ್ನಾನ ಪೂಜೆ ಮುಗಿಸಿ ಬರುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಬೆಳಗಿನ ಪೇಪರು ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣಾಡಿಸಿ, ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕದ್ದನ್ನು ತಿಂದು, ಹೊರಟರೆಂದರೆ ಸಂಜೆಗೇ ಮನೆಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದು ವೆಂಕಣ್ಣಮಾಸ್ತರರ ದಿನಚರಿ.

ಕಡೆಗೂ ಒಂದು ದಿನ ಈ ದಿನಚರಿಗೆ ಕೊನೆ ಬಂತು. ಆ ರಾತ್ರಿ ಮಾಸ್ತರರ ಮನೆಯಿಂದ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಸುತ್ತಲಿನ ಮನೆಯವರು ಗಾಬರಿಕೊಂಡರು. ಆದರೆ ಹೋಗಿ ನೋಡುವ ಧೈರ್ಯ ಒಬ್ಬರಿಗೂ ಇಲ್ಲ. ರಾತ್ರಿ ಹತ್ತು ಗಂಟೆಗೆ ಬಂಡೆಪ್ಪ ಬಂದ 'ಏನ ನಡಸೀರಿ ಮಾಸ್ತರರು? ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಕಟ್ಟಿಯನ್ನೇರಿದ. ಮಾಸ್ತರರು ಮೌನವಾಗಿಯೇ ನಡೆದು ಬಂದರು. ನಮಸ್ಕಾರವಿಲ್ಲ. ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತರು. "ಯಾಕ, ಮೈಯಾಗ ಆರಾಮಿಲ್ಲೇನು" ಎಂದು ಕಕ್ಕುಲತೆಯಿಂದ ಕೇಳಿದ. ಮಾಸ್ತರರು ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಧೋತರದ ಚುಂಗಿನಿಂದ ಕಣ್ಣೊರೆಸಿಕೊಂಡರು ಬಂಡೆಪ್ಪನ ಕೈಗೆ ಒಂದು ಕಾರ್ಡುಕೊಟ್ಟರು. ಬಂಡೆಪ್ಪ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ತೂಗು ಹಾಕಿದ ಕಂದೀಲಿನ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಓದಿಕೊಂಡ. ಮಾಸ್ತರರ ಸೋದರಸೊಸೆ ಪದ್ಮಾವತಿ ತೀರಿಕೊಂಡಳೆಂದು ಅವಳ ಮಗ ಪತ್ರ ಬರೆದು ತಿಳಿಸಿದ್ದ.

ಎಂಥ ಪ್ರಹಸನದ ಕೊನೆಯೂ ದುಃಖದಾಯಕವೇ ಅಲ್ಲವೇ?

ಇಬ್ಬರ ಜಗಳ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಲಾಭ!

ಮನ್ ಮರೆಯಾದಾತನು

ಪ್ರಭಾ

ವೆಂಕಟರಾಮು ಅಂತ ಅವರ ಹೆಸರು. ನನ್ನ ಅವರ ಪರಿಚಯ ಆದಾಗ ಅವರಿಗೆ ನಲವತ್ತೆಂಟು, ನನಗೋ ಹತ್ತೊಂಬತ್ತು. ವೆಂಕಟರಾಮುವಿನದು ನಡು ಎತ್ತರದ ಸ್ಥೂಲವಾದ ಶರೀರ. ದಪ್ಪಕ್ಕಿರುವವರ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ತೋರುವ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಹಸನ್ಮುಖತೆ, ಸಂತೃಪ್ತಭಾವ ಮತ್ತು ಪೆದ್ದುಕಳೆ ಎಲ್ಲವೂ ಈಕ್ಷಲಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಬ್ಯೂಟೆಡ್ ಪಿಫ್ಟಿ ಪಿಫ್ಟಿ! (Equally Distributed - 50-50)

ಈತ ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಸೇರಿದಾಗ ಆಪರೇಟರುಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ತೊಡಲು ಒಂದು ರೀತಿಯ ಓವರ್ ಕೋಟು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯವರು ಮಾತ್ರ ಬಳಸುವ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ನೀಲಿ ಬಣ್ಣದ ಕೋಟು ಅದು. ನಂತರ ಅದರ ಸರಬರಾಜು ನಿಂತಿತ್ತು. “ಯಾರೂ ತೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೇಕೆ ಹಣ ಸುರಿಯಬೇಕು?” ಎಂದು ಆಡಳಿತ ವರ್ಗ ಆಸ್ತಿಯ ರಿಟಿ ಮೆಷರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿತ್ತಂತೆ. “ಕೈತುಂಬ” ಸಂಬಳ ಪಡೆಯುವ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಟೆರೀನು, ಟೆರಿಲೀನು ಷರಟು ಪ್ಯಾಂಟು ಧರಿಸಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ಧರಿಸಿಯೇ ಮೆಷೀನ್ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಟ್ಟೆ ಕೊಳೆಯಾಯಿತು ಎಂದು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಮೆಲ್ವರ್ಗದವರ ಮೇಲೆ ಹರಿಹಾಯುತ್ತಿದ್ದದ್ದೂ ಉಂಟು. ಆದರೆ ವೆಂಕಟರಾಮು ಮಾತ್ರ ಜೋಪಾನದಿಂದ ಈ ನೀಲಿ ಕೋಟು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದ. ಇದನ್ನ ಕೊಟ್ಟರೋದು ಯಾಕೆ? ತುರುಬು ಇರಬೇಕಾದರೆ ಹೂ ಮುಡೀದೇ ನಂತರ ಮುಡೀಕಾಗುತ್ತದೇನು? ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ. ಸರ್ವೀಸು ಮುಗಿದ ನಂತರವೂ ಈತ ಈ ನೀಲಿ ಕೋಟು ಬಿಡೋದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಅವನ ಗೆಳೆಯರು ಈತನನ್ನು ಪೀಡಿಸುತ್ತಿದ್ದದ್ದು ಉಂಟು. ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಜಾನಪದ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಬರೆದು ಈ ಕೋಟು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಕೋರಬೇಕು ಅಂತ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಾಹಿತಿ ಮಿತ್ರ ರಾಘವೇಂದ್ರರಾಯ ಆಗಾಗ ತಮಾಷೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಈ ಕೋಟು ವೆಂಕಟರಾಮುವಿನ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿತ್ತು. ವೆಂಕಟರಾಮು ಎಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ ಯಾರೂ ಆತನ ಮುಖ ಅರಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಬದಲಿಗೆ ಈ ನೀಲಿ ಕೋಟು ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದರು.

ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಐದೂವರೆಗೇ ದೇಶ ಮುಂದೆ ತರಲು ದುಡಿಯಲು ಬರುವ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಅವರಿರುವ ಕಡೆಯೇ ಕಾಫಿ ಬ್ರೆಡ್ಡುಗಳು ಸರಬರಾಜು ಇರುತ್ತೆ. ಇದು ಲಾಗಾಯ್ತಿನಿಂದಲೂ ನಡೆದು ಬಂದಿದೆಯಂತೆ. ಮೊದಲನೇ ದಿವಸ ವೆಂಕಟರಾಮು ಕಾಫಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಗಮನಿಸಿದೆ. ಆರೆಂಟು ‘ಬನ್’ಗಳನ್ನ ಒಂದರ ಮೇಲೆ ಒಂದರಂತೆ ಪಿರಮಿಡ್‌ನ ಹಾಗೆ, ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳು ಲಗೋರಿ ಆಡುವಾಗ ಪೇರಿಸಿರುವ ಚಪ್ಪಡಿ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೆ ಪೇರಿಸಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ. ಅದನ್ನು ತನ್ನ ಟೇಬಲ್ಲಿನ ಬಳಿ ತೆಗೆದಿರಿಸಿ

ಮತ್ತೆ ಒಂದು ಒಂದು ಲೀಟರಿನಷ್ಟು ಕಾಫಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದರಲ್ಲಿ ಅದ್ದಿ ಅದ್ದಿ ಈ ಬನ್ ಮುಗಿಸಿದ. ಆತನ ಈ 'ಬನ್ ಬಾಯಿಷ್' ಅನುಭವಿಸುವ ಮೊದಲು ಆತನ ಗೆಳೆಯರು ಈತನನ್ನು 'ಬನ್ ವೆಂಕಟರಾಮು' ಎಂದು ಕೂಗುವುದು ಕೇಳಿದ್ದೆ. ಬನ್ ಮಾವರಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೆಯೋ ಊರುರುವುದರಿಂದ ಈತನಿಗೆ ಆ ಹೆಸರು ಬಂದಿರಬೇಕು ಎಂದು ನನ್ನ ಊಹೆಯಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಅನ್ವರ್ಥದ ಅರ್ಥ ಆಯಿತು.

'ನಾಯಿಗಳೂ ಸಹ ತಿನ್ನಲು ಲಾಯಕ್ಕಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಸಹಕಾರ್ಮಿಕರು ಜರೆದರೆ ಈತ ನಿರ್ಲಿಪ್ತನಾಗಿ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ಪಂಚಾಮೃತ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ.

ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರುವವರ ಸಂಗತಿ ಹೇಗೆ ಅಂದರೆ ಮೊದಲ ವರ್ಷ ಯಾವ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ರಿಟೈರ್ ಆಗುವಾಗಲೂ ಸಹ ಅದೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ವೆಂಕಟರಾಮು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿದಾಗ ಈತನಿಗೆ ರಬ್ಬರ್ ಟ್ಯೂಬ್‌ಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುವ ಕೆಲಸ ನೀಡಿದ್ದರಂತೆ. ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಟು ವರ್ಷದ ಸರ್ವೀಸಿನ ನಂತರವೂ ಸಹ ಈತ ರಬ್ಬರ್ ಟ್ಯೂಬ್‌ಗಳನ್ನು ಅಳತೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸ್ಕಿಲ್ ಯಾ ಕುಶಲತೆ ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದ. ಬೇರೆ ಯಾವ ಕೆಲಸವೂ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ! ಸುಮಾರು ವರ್ಷ ಸರ್ವೀಸಿನ ನಂತರ ಈತ ಸೂಪರ್ ವೈಸರ್ ಎಂದು ಬಡ್ತಿ ಪಡೆದ. ಆಗ ಇವನ ಪಾಡು ಕಂಡು ಅಯ್ಯೋ ಎನಿಸಿತ್ತು. ಸಿಕ್ಸ್‌ಎಂಎಂ ಟ್ಯಾಪ್ ಹಾಕಬೇಕು. ಡ್ರಿಲ್ ಎಷ್ಟುಸಾರ್ ಹಾಕಬೇಕು? ತ್ರೀ ಎಂಎಂ ಸ್ಕ್ರೂ ಗೆ ಕೌಂಟರ್‌ಸಿಂಕ್ ಮಾಡಬೇಕಂತೆ ಹೇಗೆಸಾರ್? ಪೋರ್ ಎಂಎಂ ಹೆಲಿಕಾಪ್ ಟ್ಯಾಪ್ ಗೆ ತ್ರೀ ಎಂಎಂ ಡ್ರಿಲ್ ಹಾಕಿದೆಸಾರ್ ಯಾಕೋ ಟ್ಯಾಪ್ ಹೋಗಿಲ್ಲ... ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಾಬ್ಲಂಗಳು ಈತನ ತಲೆ ತಿಂದು ಬಿಡುತ್ತಿತ್ತು!

ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಪ್ರತಿಪೋಲೀನಲ್ಲೂ ಟೂಲ್ ಕ್ರಿಬ್ (Tool Crib) ಎಂಬ ಸಲಕರಣಾ ಮಳಿಗೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಕಾರ್ಮಿಕರು ಇಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಟೋಕನ್ ನೀಡಿ ಸಲಕರಣೆ ಪಡೆಯಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೂ ತಲಾ ಹತ್ತು ಟೋಕನ್ ನೀಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಸುಮಾರು ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಈ ಟೋಕನ್ ಬಗ್ಗೆ ಅಂತಹ ಚಿಂತೆ, ಕಾಳಜಿ ಇರದು. ಎಲ್ಲೆಂದರಲ್ಲಿ ಬಿಸಾಕಿ ಓಡಾಡುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಸರ್ವೇ ಸಾಮಾನ್ಯ. ಆದರೆ ವೆಂಕಟರಾಮು ಇದಕ್ಕೆ ತೀರ ಅಪವಾದ. ಒಂದು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಚೀಲದಲ್ಲಿ ಈ ಹತ್ತು ಟೋಕನ್‌ಗಳನ್ನು ಜೋಪಾನವಾಗಿ ಇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ಈ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಚೀಲವನ್ನು ಮತ್ತೊಂದು ಕವರಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ್ದ. ಈ ಕವರನ್ನು ತನ್ನ ನೀಲಿ ಕೋಟಿನ ಮೇಲಿನ ಜೇಬಿನಲ್ಲಿ ಜೋಪಾನಿಸಿದ್ದ. ಪ್ರತಿ ದಿವಸ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಹತ್ತು ಟೋಕನ್ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ತನಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಲಕರಣೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಲೆಕ್ಕ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ. ಸಲಕರಣೆ ವಾಪಾಸ್ಸು ಆದನಂತರ ಮತ್ತೆ ಲೆಕ್ಕ. ಆಗಾಗ್ಗೆ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಲೆಕ್ಕ. 'ಲೆಕ್ಕ ಸರಿ ಇದ್ದರೆ ಮಿಕ್ಕದ್ದೂ ಸರಿ' ಅಂತ ಇವನ ಜೀವನದ ಧ್ಯೇಯ. ಒಮ್ಮೆ ಇವನಿಗೆ ಕೀಟಲೆ ಮಾಡಲೆಂದೇ ಯಾರೋ ಈತನ ಟೋಕನ್‌ಗಳನ್ನು ಎಗರಿಸಿದರು. ಹೋದರೆ ಹೋಗಲಿ ಬಿಡು ಅಂದರೆ

ಅದು ಇವನ ತಲೆಗೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಇಡೀ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಟೋಕನ್ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಿಸಿದ. ಯಾರ ಬಳಿ ಇದ್ದರೂ ಕೊಡಿ ಅಂತ ನೋಟೀಸ್ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಚೀಟಿ ಅಂಟಿಸಿದ. ಆದರೂ ಟೋಕನ್ ವಾಪಸ್ಸು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಟೋಕನ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವವರು ಮತ್ತೆವಾಪಸ್ಸು ಕೊಡುವ ತನಕ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯಲ್ಲಿ ಅನ್ನ ನೀರು ಮುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಗಾಂಧೀ ಹಠ ಹಿಡಿದ. ನಾಲ್ಕನೆ ದಿವಸ ಟೋಕನ್ ಈತನ ಡ್ರಾನಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಯಿತು. 'ನೀನೇ ಮರೆತು ಅಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದೆ' ಎಂದು ಇವನ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳ ವಾದ 'ಪಾಪ ಪ್ರಜ್ಞೆ' ಕಾಡಿ ಕದ್ದವರು ತಂದು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಆತನ ಉತ್ತರ 'ಅಜ್ಜಿ ಲಂಗ ತಗೊಂಡು ಮೊಮ್ಮಗಳು ತೊಡುಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತೆ?' ಅಂತ ವೆಂಕಟರಾಂಸಮಜಾಯಿಷಿ! ಕೊನೆಗೂ ಟೋಕನ್ ಗಳು ದೊರೆತಾಗ ಈತ ಹರ್ಷದಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಹೆಜ್ಜೆ ಡ್ಯಾನ್ಸ್ ಮಾಡಿದನಂತೆ.

ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಬಳ ವಿತರಿಸಲು ಒಂದು ರೀತಿಯ ಕಾಖಿ ಬಣ್ಣದ ಕವರುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕವರಿನಲ್ಲಿ ತಿಂಗಳ ಸಂಬಳ ತುಂಬಿ ಅದರ ವಿವರಗಳಿರುವ ಚೀಟಿಯನ್ನು (ಇದಕ್ಕೆ ಪೇಸ್ಲಿಪ್ - payslip ಎಂದು ಹೆಸರು) ಕವರಿಗೆ ಪಿನ್ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ವೆಂಕಟರಾಮು ತನ್ನ ಮೊದಲ ಸಂಬಳದಿಂದ ಇಂತಹ ಪೇಸ್ಲಿಪ್ಪುಗಳನ್ನೂ ಕವರುಗಳನ್ನೂ ಜೋಪಾನದಿಂದ ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದ. ಮನೆಯ ಕಬೋರ್ಡು ತೆರೆದರೆ ಈ ಸರಕು ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತಂತೆ! ಅದೇ ರೀತಿ ಇವನ ಪೇಸ್ಲಿಪ್ಪು ಸಹ ಶೇಖರವಾಗಿತ್ತು.

ವೆಂಕಟರಾಮುವಿನ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಶೇಷ ಎಂದರೆ ಆತನ ಬಳಿಯಿದ್ದ ಗಾದೆಗಳ ಸರಕು. ಮಾತಿಗೊಂದು ಗಾದೆಯನ್ನೂ ಆತ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ರೀತಿಯೇ ವಿಶೇಷವಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಅಜ್ಜಿಗೆ ಅರಿವೆ ಚಿಂತೆ ಆದರೆ ಮಗಳಿಗೆ ಮಿಂಡನ ಚಿಂತೆ, ಸೊಸೆ ಒಡೆದ ಗಡಿಗೆಗೆ ಸಾವಿರ ರುಪಾಯಿ, ಅಜ್ಜಿ ತಾಬು ಮಗಳಿಗೆ ಖಬಾಬು, ಪೂಜಾರಿ ಶಾವಿಗೆ ತಿಂದರೆ ದೇವರು ಹಗ್ಗಕ್ಕೆ ಅತ್ತ, ಸಾಬರ ಮನೇಲಿ ಕೋಳಿ ಬಾಳದು, ಬ್ರಾಮ್ರ ಮನೇಲೆ ಬಾಳೆ ಬಾಳದು, ಗೇಣುದ್ದದವನಿಗೆ ಮಾರುದ್ದ ಬಾಲ, ಪುಸ್ತಕ ಓದೋನಿಗೆ ಪುಸ್ತಕ ತಿಕ್ಕೋನು ಬೇಕೇ?, ಅಜ್ಜಿ ನೂತದ್ದು ಮೊಮ್ಮಗಳ ರಿಬ್ಬನ್ ಗೇ ಸಾಕು, ಮುದ್ದೆ ತಿನ್ನೋ ಅಂದರೆ ರಾಗಿ ಪಲ್ಲ ಹೇಗೆ ಅಂದ, ಮುಸುರೆ ತಿಕ್ಕೋಳ ಮುಸಿಡಿಗೆ ಫೇಸ್ ಕ್ರೀಂ ಬೇಕೆ, ಲೋಟ ತೊಳೆಯೋನಿಗೆ ಲೋಕದ ಚಿಂತೆ ಏಕೆ?, ಕರೆದು ಉಣ್ಣಕ್ಕೆ ಇಕ್ಕಿದರೆ ಉಪ್ಪು ಸಾಲದು ಅಂತ, ಯಾರು ಪೈಂ ಮಿನಿಸ್ಪರು ಆದರೇನು ಪಂಪ್ ಮಾಡೋದು ತಪ್ಪುತ್ತೇ?, ಅಕ್ಕಿಮೇಲೆ ಆಸೆ ಅಟೆಂಡೆನ್ಸ್ ಬೋನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣು... ಹೀಗೆ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಹಾಗೆ ಗಾದೆಗಳ ಪ್ರವಾಹ ಆತನ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹರೀತಿತ್ತು.

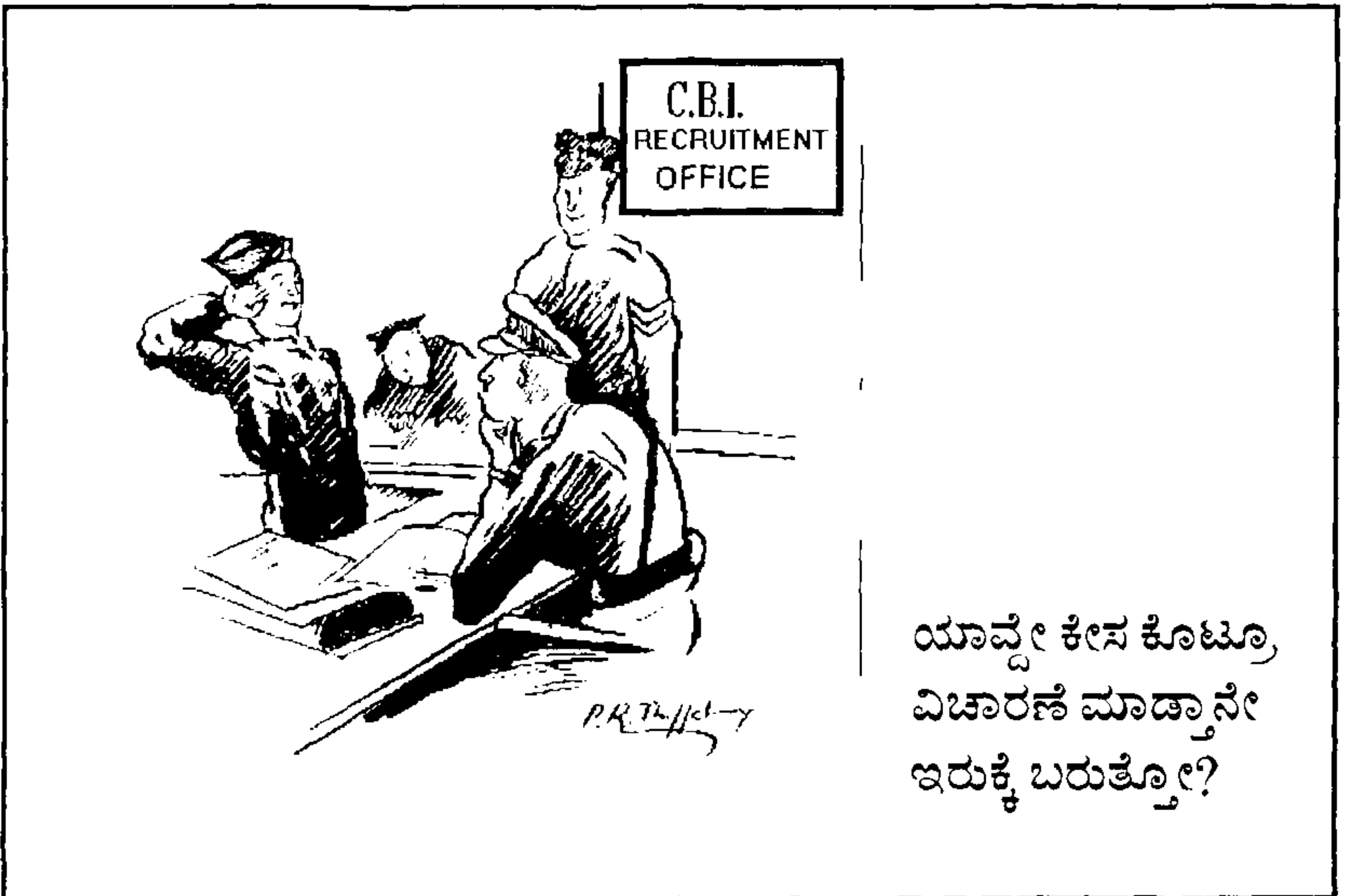
ಈತನ ಮತ್ತೊಂದು ಅತ್ಯಂತ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯ ಗುಣ ಅಂದರೆ ಯಾರ ಹತ್ತಿರವೂ ಕೋಪಇಲ್ಲ. ಸಿಡುಕುತನಇಲ್ಲ ಮತ್ತು ಎಂದೂ ತನಗೆ ಸರ್ಕಾರ, ಕಾರ್ಖಾನೆ ಆಡಳಿತವರ್ಗ

ಮೋಸಮಾಡಿದೆ... ಕಡೆಗಣಿಸಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದವನೇ ಅಲ್ಲ. ಎರಡು ಮೂರು ಸಲ ಇವನಿಗೆ ಬರಬೇಕಾದ ಭದ್ರಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಈತ ಕೋವಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲೇ ಇಲ್ಲ. ಕೊಡೋ ದೇವರು ಎಂದಿದ್ದರೂ ಕೊಡ್ತಾನೆ ಎಂದೇ ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದದ್ದು ಪಂಚಾಮೃತ ಎಂದೇ ನಿರಾಳವಾಗಿದ್ದವನು. ಎಷ್ಟೋ ಪರ್ಷದ ನಂತರ ಈತನ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮಾಸದ ಒಂದು ನೆನಪು ಇದೆ.

ಈತನಿಗೆ ತುಂಬಾ ಹತ್ತಿರದವರೊಬ್ಬರು ತೀರಿದರು ಅಂತ ಸುದ್ದಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಬಂತು. ರಜಾಹಾಕಿ ಹೋಗಿ ವೆಂಕಟರಾಮು... ಅಂದೆ. ಬಿಡಿಸಾರ್ ರಜಾ ಜಾಕಿ ಹೋದರೆ ಸತ್ತವರು ಮತ್ತೆ ಬರ್ತಾರ್ಯೇ? ಅವರ ಗುಣ ತೀರಿತ್ತು... ಅಂತ ಹೇಳಿ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸಿಯೇ ಮನೆಗೆ ತೆರಳಿದ.

ಇಂತಹ ಸ್ಥಿತಿ ಪ್ರಜ್ಞತೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಿರಿದಾದ ಸಂಸ್ಕಾರ ಇರಬೇಕು ಅಂತ ಓದಿದ್ದೆ. ಅಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ನನ್ನ ಜೀವಮಾನದಲ್ಲೂ ನೋಡಿದೆ.

ಈಗ ಈ ವೆಂಕಟರಾಮು ಎಲ್ಲಿದಾನೋ ತಿಳಿದು ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಆತನ ನೆನಪು ಬಂದು ಮನಸ್ಸು ಪ್ರಪುಲ್ಲವಾಗುತ್ತೆ; ಜೀವನದ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಮೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡುತ್ತೆ. ವೆಂಕಟರಾಮು ಅಂತಹ ಸಂತತಿಗಳು ವೃದ್ಧಿಯಾಗಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಂತೋಷಿಸುವ ಅವರಂತೆ ನಮ್ಮ ಜೀವನ ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿವೇಕ ಬೆಳೆದರೆ ಜಗತ್ತು ಈಗ ಇರುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಸುಂದರ ವಾಗಿರಬಹುದು. ಜನರನ್ನು ಎಷ್ಟು ಬೇಗ ಮರೆಯುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ನೋಡಿದ ನನಗೆ ಜನರ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ಎಂದೂ ಇರುವ ಹಾಗೆ ಏನಾದರೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂತೆ- ಕೊಲೆಸುಲಿಗೆ ರಾಜಕಾರಣ... ಹೀಗೆ ಇದಿಲ್ಲವಾದಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಂದು ರೀತಿ ವೆಂಕಟರಾಮು ತರಹ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗುತ್ತೇವೋ?

ಯಾವ್ದೇ ಕೇಸ ಕೊಟ್ಟು
ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡ್ತಾನೇ
ಇರುಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೋ?

ಆ.ಹ. ಕ್ಲಬ್

ಬಿ.ನ. ನರಹರಿ

“ಭಾವ ಕಂಬಳಿ ಕವಿಚಿಕೊಂಡು ಬಸುಗುಟ್ಟಿದಾರೆ. ಏನ್ನಮಾಚಾರ?” ಎಂದ, ರಾಮರಾಯರ ಭಾವ ಮೈದುನ ಹನುಮಣ್ಣ ಬಿರುಗಾಳಿ ಮೋಟಾರ್ ಸೈಕಲ್‌ನಿಂದ ಇಳಿದು, ಹಜಾರದಲ್ಲಿ ಹಸಿತೊಗರಿಕಾಯಿ, ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ತುಂಬಿದ್ದ ಪಾಲಿಥೀನ್ ಚೀಲ ಇಳಿಸಿ.

“ಅವರಿಗೆ ಹರ್ನಿಯ ಆಪರೇಷನ್ ಆಗಿ ಒಂದು ತಿಂಗಳಾಯ್ತು. ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಸಬೇಡ ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದಿಂದ ನಿನಗೂ ಬರೀಲಿಲ್ಲ. ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಿಂದ ಬಂದಾಗಿನಿಂದ ಹೀಗೆ ಬೇಜಾರ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಲಗಿದ್ದಾರೆ. ಮೂಗಿನ ತುದಿಲೆ ಕೋಪ. ಎರಡು ಕನ್ನಡಕ ಕರಗಿ ಹೋದ್ವು”, ಎಂದಳು ಸೀತಮ್ಮ.

“ಅವರು ಸಾಧು ಪ್ರಾಣ. ಅಕ್ಕ! ನೀನೇ ರೇಗಿಸಿರಬೇಕು!” “ದಿಟ. ನಾನೆ ಕಾರಣವಂತೆ, ಅವರ ಈ ಸ್ಥಿತಿಗೆ. ನನಗೂ ಹೇಳಿ ಕೇಳಿ ಸಾಕಾಗಿತ್ತು. ನಿತ್ಯ ಊಟಕ್ಕೆ ಮನೇಲಿ ಹಸಿ ಅವರೆಕಾಳು ಹುಳಿ, ಹುರುಳಿ ಹಪ್ಪಳ; ರಸ್ತೆಲಿ ಡೀಸೆಲ್ ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಬೋಂಡ ತಿಂತಾ ಇದ್ರೆ ಇನ್ನೇನಾಗುತ್ತೆ ಅಂದೆ.”

“ಆಮೇಲೆ?”

“ಅವರಿಗೆ ಬೇಜಾರಾಗಿದ್ದೇಕು. ಗುಂಡುಸೂಜಿ ಎತ್ತಿದರೇ ಭಾರ ಆಗತ್ತೆ ಮಗನಿಗೆ ಅನ್ನೋ ಹಾಗೆ ಅವರ ಅಮ್ಮ ಬಾಳೆಹಣ್ಣಿನ ಗುಡಾಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಿಟ್ಟಿದಾರೆ. ಬೇರೆ ಯಾರಿಗೂ ಆಗದೇ ಇರೋ ಆಪರೇಷನ್ ಇವರಿಗೆ ಆಗಿರೋ ಹಾಗೆ, ಆಕಾಶವೇ ತಲೆ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಂತೆ ಆಡ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆತಂಕ ಹೋಗಿಸಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಎರಡು ಸಮಾಧಾನದ ಮಾತು ಹೇಳು” ಎಂದಳು ಸೀತಮ್ಮ, ತೊಗರಿ ಕಾಯಿ ಬಿಡಿಸುತ್ತ.

“ಅಷ್ಟೇತಾನೆ! ‘ಆ.ಹ. ಕ್ಲಬ್’ ಗೆ ಸೇರಿಸಿದರೆ ಸರಿ ಹೋಗ್ತಾನೆ ಬಿಡು. ನಮ್ಮೂರಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರಿ ಬಜ್ಜಿ, ಪಕೋಡ, ಬೆಲ್‌ಪುರಿ, ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳು, ಪಬ್‌ಗಳು ಬಂದ್ಮೇಲೆ ಮೆಂಬರ್‌ಶಿಪ್‌ಗೆ ಭಾರಿ ಬೇಡಿಕೆ”

“ಎಂಥದೋ ಕ್ಲಬ್ ಅದು?”

“ಆಪರೇಷನ್ ಹರ್ನಿಯ ಕ್ಲಬ್! ಚುಟುಕಾಗಿ ‘ಆ.ಹ. ಕ್ಲಬ್’ ಅಂತಾರೆ, ಬಲ್ಲವರು. ಹಸಿ ತೊಗರಿಕಾಳು ಹಾಕಿ ಬಿಸಿ ಬೇಳೆ ಭಾತ್ ಮಾಡು ಬೇಗ, ಜೊತೆಗೆ ಹದನಾದ ಕೊಬ್ಬಿ ಮಿಠಾಯಿ ಬೇಕು. ನಿನ್ನ ಲೆಖ್ವಿದಲ್ಲಿ ತುಪ್ಪ. ಏಲಕ್ಕಿ, ಗೋಡಂಬಿ, ದ್ರಾಕ್ಷಿ, ಅಪು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇರಲಿ. ನನಗೆ ಚೀಲ ವಾಪಸ್ ಬೇಕು. ಭಾವನ್ನ ಮಾತಾಡಿಸಿ ಬರ್ತೀನಿ” ಎಂದು ಹನುಮಣ್ಣ ರೂಂಗೆ ಹೋದ. ರಾಯರ ಮುಸುಕು ನಯವಾಗಿ ಸರಿಸಿದ. ಶನಿವಾರ ಸಂತೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಸ್ಟಾಂಡ್ ಹೋಟ್ಟಲ್ಲಿ ಕಮಟು ಎಣ್ಣೆ ಬಾಳೆಕಾಯಿ ಬಜ್ಜಿ ತಿಂದವರ

ಕಳೆ ಅವರ ಮುಖದಲ್ಲಿತ್ತು.

“ಮತ್ತೆ ಕುರುಮಾಡ ನಿನ್ನ ವರಸೆ” ಎಂದು ಪಿಳಿಪಿಳಿ ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟು ಗೊಣಗಿದರು ರಾಯರು.

“ಭಾವ! ನಿಮ್ಮ ಆರೋಗ್ಯ ಬೇಗ ಸುಧಾರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಒಂದೇ ಮಾರ್ಗ” ಎಂದ ಹನುಮಣ್ಣ.

“ ಏನದು?”

“ತಕ್ಷಣ ‘ಆ.ಹ. ಕ್ಲಬ್’ ಮೆಂಬರ್ ಆಗಿ.”

“ತಲೆ ಮಾಸಿದೋರ ಯಾವ ಕ್ಲಬ್ಬು ಬೇಡ. ಅಂಥವಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪೈಸೇನೂ ಕೊಡಲ್ಲ.”

“ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳೂ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಸೇರುವಾಗ 2 ಲೀಟರ್ ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಖರ್ಚುಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು. ಅಕ್ಕನೂ ಸೇರಿದರೆ ಅ ಶುಲ್ಕಾನೂ ನಿಮಗೇ ಹೋಗುತ್ತೆ. ಅರ್ಜಿ, ಜಾತಿ, ಮೀಸಲಾತಿ, ಕ್ಯಾಪಿಟೇಷನ್ ಫೀ ಅಂತ ರಂಪರಗಳ ಇಲ್ಲ. ಅರ್ಹತೆ, ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ಮೇಲೆ ನೀವು ‘ಚೇರ್‌ಮನ್’ ಸಹ ಆಗಬಹುದು. ಬೇಗ ಫೀಸು ಕೊಟ್ಟರೆ ತಕ್ಷಣ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳ ಜೊತೆಲಿ ಬರ್ತೀನಿ”

ಭಾವ ಮೈದುನನ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಮಾನ ಬಂದರೂ ‘ಚೇರ್‌ಮನ್’ ಪದ ಕೇಳಿದ ತಕ್ಷಣ ರಾಯರಲ್ಲಿ ಮಿಂಚಿನ ಸಂಚಾರವಾಗಿ,

“ನಿಮ್ಮ ಅಕ್ಕನ ಕೈಲಿ ಫೀಸ್ ತೊಗೊಂಡು ಬೇಗ ಬಾ” ಎಂದರು. ಹನುಮಣ್ಣ ಅಕ್ಕನ ಹತ್ತಿರ ದುಡ್ಡು ಪೀಕಿದ. “ಬಿರುಗಾಳಿ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಹಾಕಿಸಿ ಕ್ಲಬ್‌ನೋರ ಜೊತೆ ಬರ್ತೀನಿ. ಭಾತ್, ಮಿಠಾಯಿ ರೆಡಿಯಾಗಿರ್ಲಿ” ಎಂದವನೆ ಹೊರಟು ಮುಕ್ಕಾಲು ಗಂಟೆಲಿ ವಾಪಸ್ ಆದ, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳ ಜೊತೆಲಿ ಭಾವನಿಗೆ ಪರಿಚಯಯಿಸಿದ.

“ಇವರು ಹರಿಹರನ್. ನಿಮ್ಮ ರಸ್ತೆ ಮಧ್ಯದ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಪಕ್ಕದ ಮನೆ. ರಿಟೈರ್ಡ್ ಸರ್ಕಾರಿ ಆಡಿಟರ್. ಸಿಂಪಲ್ ಹರ್ನಿಯ ಪ್ಲಸ್ ಪೈಲ್ಸ್ ಆಪರೇಷನ್‌ಷ್ ಆಗಿ 3 ವಾರ ಆಯ್ತು; ಇವರು ರಿಟೈರ್ಡ್ ಅಬ್ಬಾರಿ ಆಫೀಸರ್ ಬ್ರಹ್ಮಪ್ಪ. ಪಬ್ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್ ಓನರ್. ಸಿಂಗಲ್ ಸೈಡ್ ಹರ್ನಿಯ ವಿತ್ ಹೊಟ್ಟೆ ಅಲ್ನರ್ಸ್ ಸರ್ಜರಿ ಆಗಿದೆ.”

ರಾಯರು ಬಿಗುಮಾನವಾಗಿ ಕೈಮುಗಿದು, “ನಿಮ್ಮಗಳ ಪರಿಚಯ ಆಗಿದ್ದು ಸಂತೋಷ” ಎಂದರು.

ಹನುಮಣ್ಣ ಮುಂದುವರಿಸಿದ.

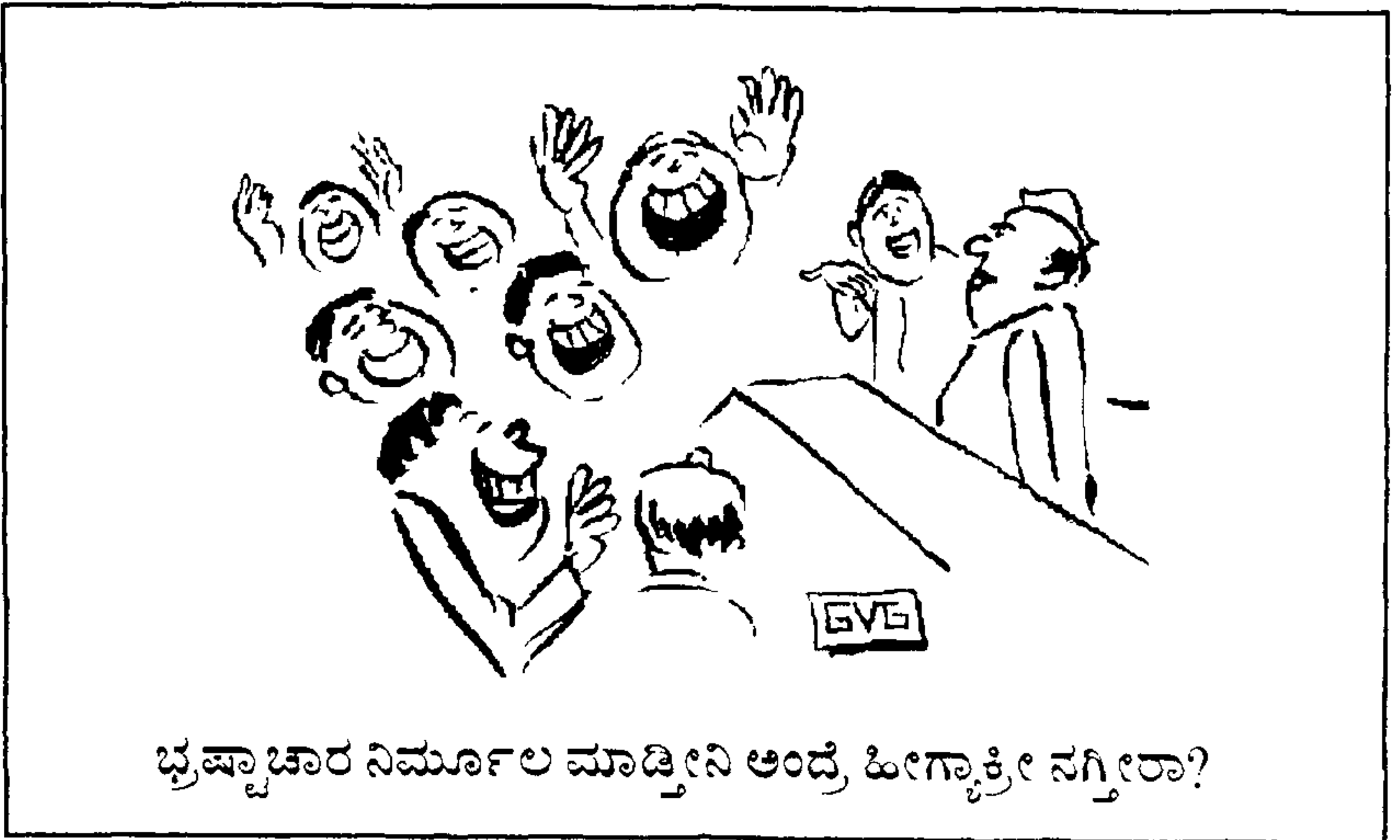
“ಭಾವ! ನೀವು ವೆರಿ ಹೆವಿ ಬಾಡಿ ಬಿಲ್ಡರ್ಸ್ ರಿಟೈರ್ಡ್ ಚೇರ್‌ಮನ್ ಅಂತ ಇವರಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ. ನಿಮಗೆ ಎರಡು ಕಡೆ ಹರ್ನಿಯ ಪ್ಲಸ್ ಅಪೆಂಡಿಸೈಟಿಸ್ ಆಗಿದ್ದ್ರಿಂದ ‘ಆ.ಹ. ಕ್ಲಬ್’ ಚೇರ್‌ಮನ್ ಆಗಕ್ಕ ನೀವೆ ಸೂಕ್ತ ಅಂತಾರೆ ಇವರು. ಸಂಜೆ ನಿವೃತ್ತರ ವೃತ್ತದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ.

ಈ ಪ್ರಮಾಣವಚನ ಹೇಳಿ. 'ಪ್ರತಿ ಸಂಜೆ ಚಪ್ಪರಿಸುವ ಖಾರದ ಕಡ್ಲೆಕಾಯಿ ಬೀಜ, ಚೌ ಚೌ, ಬೋಂಡ ವಗೆ ರೆ ತಿಂಡಿ, ತೀರ್ಥಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮನೆಯವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಲ್ಲ. ಬ್ಲಡ್ ಪ್ರೆಷರ್, ಡಯಾಬಿಟೀಸ್, ಹರ್ನಿಯ, ಅಲ್ಸರ್, ಕಣ್ಣಿನ ಪೊರೆ, ಬ್ಯಾಂಕ್ ಬಡ್ಡಿದರ, ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆ, ಭುವನ ಸುಂದರಿ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಅಂಥ ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ಮಾತಾಡ್ತೀನಿ.' "ಆಗಾಗ್ಗೆ ಅಜರ್, ಸಚಿನ್, ಸ್ಟೈಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಆಹ! ಆಹ! ಅನ್ನೇಕು. ಬಾಕಿ ವಿಷಯ ಈ ಹರಿ ಹರ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳು ತಿಳಿಸ್ತಾರೆ. ಅವರ ಕೈಲಿ ಕಷ್ಟ ಸುಖ ಹೇಳ್ಕೊಂಡು ಸುತ್ತಾಡಿ. ಮೈಗೆ ಹಿತ, ಮನಸ್ಸು ನಿರಾಳವಾಗುತ್ತೆ. ಅಹ! ಇನ್ನು ಹಾಸಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಏಳಿ" ಎಂದವನೆ ಅಡಿಗೆ ಮನೆಗೆ ನುಗ್ಗಿ ತಿಂಡಿ, ಕಾಫಿ, ತರುತ್ತ "ಅಕ್ಕ! ನಿನು ಈ ಪಾಟಿಮಿರಾಯಿ, ಭಾತ್‌ತಿಂತ ಟಿ.ವಿ. ಮುಂದೆ ಕೂತರೆ 'ಆ.ಹ. ಕ್ಲಬ್' ಬೇಗ ಸೇರ್ದೀಯ" ಎಂದ. ಸೀತಮ್ಮ ತಮ್ಮನ ಬೆನ್ನಿನ ಮೇಲೆ ಗುದ್ದಿದಳು.

"ಸಾರ್! ನಿಮ್ಮ ಪರಿಚಯ ಆಗಿದ್ದು, ಚೇರ್ಮನ್ ಆಗಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿದ್ದು ನಮ್ಮ ಭಾಗ್ಯ. ನಿಮ್ಮ ಭಾವ ಮೈದುನ ಹತ್ತಿರ ಇದ್ದರೆ ಹೊತ್ತು ಹೋಗೋದೆ ಗೊತ್ತಾಗಲ್ಲ ಸಾರ್! ಆಹ! ಎಂದರು ಜಂಟಿಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು.

ಬಹಳ ದಿನಗಳ ನಂತರ 'ಸಾರ್' 'ಚೇರ್ಮನ್' ಪದಗಳು ಪದೇ ಪದೇ ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದ ತಕ್ಷಣ ಗತಕಾಲದ ವೈಭವ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂದು ಚಿಗುರಿದರು ರಾಯರು. ಹೊಮ್ಮಿತು ಕೃತಕ ದಂತ ನಗೆ. 'ದಂ'ಕಟ್ಟಿ ಕೂಗಿದರು, "ಸೀತ!" 'ಆ.ಹ.ಕ್ಲಬ್' ಸ್ನೇಹಿತರು ಬಂದಿದಾರೆ. ಬೇಗ ತಿಂಡಿ ಕಾಫಿ ಕೊಡು, ಮೀಟಿಂಗ್‌ಗೆ ಹೋಗ್ಬೇಕು. ಆಹ!"

ಸಮಾಧಾನವಾಗಿ ಸೀತಮ್ಮ ತುಂಟನಗೆ ನಕ್ಕರು. ರಾಯರು ಭಾವ ಮೈದುನನತ್ತ ಸಂಶಯದ ದೃಷ್ಟಿ ಬೀರಿದರು. ಹನುಮಣ್ಣ ಮೊಗುಂ ಆಗಿ ತಿಂಡಿ, ಕಾಫಿ ಮುಗಿಸಿ ಅಕ್ಕನ ಪ್ರೀತಿಯ ಗುದ್ದು, ಬೈಗುಳ ಮೆಲಕು ಹಾಕುತ್ತ 'ಬಿರುಗಾಳಿ ಏರಿದ' ರಸ್ತೆಹಳ್ಳಗಳಲ್ಲಿ ಸಲಾಗಿ ಇದ್ದ ಕಾರ್ ಬಾರ್‌ಗಳ ಮೇಲೆ ನೆಗೆಸುತ್ತ ಸುಗ್ರೀವ ಗ್ರಾಮದತ್ತ ಹಾರಿದ.

ಬ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡ್ತೀನಿ ಅಂದ್ರೆ ಹೀಗ್ಯಾಕ್ರೀ ನಗ್ತೀರಾ?

ನಿಮ್ಮಮ್ಮಲ್ಲಿ

ಗೆ,

ಸಂಪಾದಕರು

ಅಪರಂಜಿ

ಸಂಪಾದಕರೇ,

“ಮಾಡಿದ್ದನ್ನೇ ಮಾಡೋ ಕಿಸಬಾಯಿದಾಸ” ಅಂತಾರಲ್ಲ ಹಾಗೆ ಏಪ್ರಿಲ್ ‘97 ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ “ಯುಗಾದಿ ಸಂಚಿಕೆ” ಕೈ ಸೇರಿದಾಗಿನಿಂದ ಅಂದರೆ ಸುಮಾರು ತಿಂಗಳಿಂದಲೂ ತಮ್ಮವಳೇ ಆದ (your's truly) ಬರೆದ ಹಾಗೇ ಆಗಬೇಕು! ನಾನಗಬೇಕು! ನೀನಳ ಬೇಕು! ಓದಿದ್ದೇ ಓದಿದ್ದು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ! ತಿಂಗಳ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಬರಹಗಾರಳ ಬಹುಮಾನ ನನಗೆ ಕಟ್ಟಿಟ್ಟ ಬುತ್ತಿ ಎಂದು ಕನಸು ಕಂಡದ್ದೂ ಕಂಡದ್ದೇ. ಎಂತಹ ಸುಂದರ ಕನಸು ಅಂತೀನಿ. ಆದರೆ ಉತ್ತಮ ಬರಹಗಾರ ಬಹುಮಾನ ಬಿ.ಎಸ್. ಶೈಲಜಾರವರ “ರಸಾಸ್ವಾದನೆ”ಗೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಒಂದು ತರಹ ಸೂಜಿ ಚುಚ್ಚಿದ ಬೆಲೂನಿನ ಅನುಭವವಾಯ್ತು. But jokes apart! ನಿಜವಾಗಿಯೂ ರಸಾಸ್ವಾದನೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಕೃತಿಯೇ ಸರಿ! ಅವರಿಂದ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಾಸ್ಯ ಓದುಗರಿಗೆ ದೊರೆಯಲೆಂದು ನನ್ನ ಹಾರೈಕೆ.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಪ್ರಭಾರವರು ಮೇ ತಿಂಗಳ “ಹ್ಯಾಟ್ಸ್ ಆಫ್” ನಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವಂತೆ ‘ಬಹಳ’ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಯುಗಾದಿ ಸಂಚಿಕೆಯೇ ಯಾಕೆ ಮೇ ತಿಂಗಳ ಅಪರಂಜಿಯೂ A1.

ಆದರೆ ಪ್ರಭಾರವರ ಹಾಗೆ ಆಗಬೇಕು....ಗೆ ಹಾಯ್ ಹಾಯ್ ಅಂತ ಯಾಕಂದಿದ್ದಾರೆಂತ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೂ ಅದರ ಅರ್ಥ ಸರಿಯಾಗಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವಂತೆ. ನಾರ್ತ್ ಇಂಡಿಯಾದಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಲೋಗನ್ನುಗಳನ್ನು ಕೂಗುವಾಗ “Down with” - ಅನ್ನೋ ಕಡೆ “ಹಾಯ್ ಹಾಯ್” ಅನ್ನೋದುಂಟು. ಆ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆನೋ ಅಂತ ನನ್ನ ಅನುಮಾನ. ಹಾಗೆ ಬರಿಯದೇಯಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ thanks.

ಇತಿ,

ವಿಜಯಾ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ

ನನ್ನ ಹುಚ್ಚಿನ ಫಲ

ಕು.ಗೋ

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಪನೀಪತಿರಾಯರು ನನಗೆ ಬರೀ ಕೆ.ಪಿ. ರಾವ್. ಯಾರು ಅಷ್ಟು ಉದ್ದದ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುವುದು? ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಬರೀ ಕೆ.ಪಿ ಎಂದು ಕರೆಯುವುದೂ ಉಂಟು ನಾನು. ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಪಿಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ನನಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಹುಳಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರ ಕೆಂಪು ಕಣ್ಣು, ಸ್ವಲ್ಪ ಸಿಡುಕಿನ ಮೋರೆ, ಯಾರೊಡನೆಯೂ ಹೆಚ್ಚು ಬೆರೆಯದೆ ಅವರಿವರನ್ನು ಲೇವಡಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ರೀತಿ ಇವೆಲ್ಲಾ ನನಗೆ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನನಗಿಂತ ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕವರಾಗಿದ್ದ ಅವರೊಡನೆ ನನಗೂ ಯಾವ ಸಂಪರ್ಕವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಪಾಡಿಗೆ ನಾನು ಅವರ ಪಾಡಿಗೆ ಅವರು ಪರಸ್ಪರರನ್ನು ಒಂದು ರೀತಿ ಅನುಮಾನದಿಂದಲೇ ನೋಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೆವು.

ಕೆಪಿರಾಯರನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾದದ್ದು ಮಡಕೇರಿಯಲ್ಲಿ, ಮಂಜುಮುಸುಕಿದ್ದ ಚಳಿಯ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ವರ್ಗವಾದ ಮೇಲೆ ಅವರೂ ಒಂದು ಭದ್ರತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆ ಊರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯಾಗಿ ಬಾಡಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಅವರು ನಮ್ಮ ಮನೆಗೂ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಹಳ ಆತ್ಮೀಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ಚೆಸ್, ಇಸ್ಪೀಟು, ಬ್ಯಾಡ್‌ಮಿಂಟನ್ ಆಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನನ್ನವಳು ಮಾಡಿ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದ ಹೊಸ ರುಚಿಗಳನ್ನು ಸವಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಡೀ ದಿನ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ತರತರಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು. ನನ್ನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ ಎಷ್ಟೋ ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಣಗಳು ಅವರಲ್ಲಿ ಮನೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಕಂಡು ನನಗೆ ಮತ್ತೂ ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅಲ್ಲದೆ ನನಗಿದ್ದ ಯಾವ ದುರಭ್ಯಾಸವೂ ಅವರಿಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಬಹಳ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರದ ಮನುಷ್ಯ, ಬಹಳ ಶಿಸ್ತಿನ ಮನುಷ್ಯ. ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಹಳ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಮನುಷ್ಯನಾಗಿ ನನಗೆ ಅವರು ಕಂಡುಬಂದರು. ಅನವಶ್ಯಕ ಮಾತಾಗಲೀ, ಖರ್ಚಾಗಲೀ ಇಲ್ಲ. ಮಿತವ್ಯಯಿ ಎಂದರೆ ಭಯಂಕರ ಮಿತವ್ಯಯಿ. ಯಾವುದನ್ನೂ ಹಾಳಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಾಗದದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಖಾಲಿ ಜಾಗವಿದ್ದರೂ ಸಾಕು. ಅದನ್ನೇ ಡ್ರಾಫ್ಟ್‌ಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಗುಂಡುಸೂಜಿಕೆಗಳೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದರೆ ತನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಮಾಗ್ನೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೆಕ್ಕಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಯಾರಿಗಾದರೂ ಕಾಫಿ ಕೊಡಿಸುವ ಪ್ರಮೇಯ ಒದಗಿ ಬಂದರೆ ಆ ದಿನ ಕಾಫಿಗೆ ಖರ್ಚುಮಾಡುವುದನ್ನು, ಬೇಕಾದರೆ ಊಟವನ್ನೂ ಬಿಡಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದರು. ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಬಾಕಿ ಇಡದೆ ತನ್ನ ಟೇಬಲ್ಲನ್ನು ಕ್ಲೀನ್ ಆಗಿ ಇಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಇವೆಲ್ಲಾ ಗುಣಗಳು ನನಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡದ್ದು ಅವರ ಕೆಲವು ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಬರಹಗಳು. ಕೆಪಿರಾಯರು ಹಿಂದೆ ಅವರೇ ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಸರಾಗವಾಗಿ ಕೆಲವು ನಗೆಲೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದರು. ಆಮೇಲೆ ಅವರಲ್ಲೇನೋ ವೈರಾಗ್ಯ ಬಂದವರ ಹಾಗೆ ಬರೆಯುವುದನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಕೆಲವು ಲೇಖನಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ನನಗೆ ಮತ್ತೂ ಒಂದು ರೀತಿ ಮತ್ಸರವುಂಟಾಗ ತೊಡಗಿತು. ಆದರೆ 'ಅವು ಚೆನ್ನಾಗಿವೆ' ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಅವರನ್ನು ಉಬ್ಬಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನನ್ನಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವರೂ ಅದನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಪದೇ ಪದೇ ಅವರ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಓದಿ ಋಷಿಪಟ್ಟು ಅವರ ಉಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ಬರಹಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ ಓದಬೇಕೆಂದು ಆಸೆ ಪಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅವೆಲ್ಲಾ ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ, ಬಹುಕಾಲ ಉಳಿಯಬಲ್ಲ ಲೇಖನಗಳು ಎಂದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನಾಟಿತ್ತು. ಆದರೆ ಹೇಳುವುದು ಹೇಗೆ?

ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ನನಗೆ ಬೇರೆಡೆಗೆ ವರ್ಗವಾಯಿತು. ಅವರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಮತ್ತೊಂದು ಭದ್ರಿ ಪಡೆದು ಪುತ್ತೂರು, ಬಂಟ್ವಾಳಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಕಾರ್ಕಳಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸೇರಿಕೊಂಡರು. ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ಅವರು ಗೊಮ್ಮಟನ ಹಾಗೆ ಎತ್ತರದ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ನನಗೆ ಭಾಸವಾಗತೊಡಗಿದರು.

ನನಗೂ ನಿವೃತ್ತಿಯಾಯಿತು, ಆಗಬೇಕಾದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷ ಮೊದಲೇ. ಏನಾದರೂ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಚಟ ಅಂಟಿಸಿಕೊಂಡುವನು ಲಾಭವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕೆಲವು ಒಳ್ಳೆಯ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಓಡಾಡಿದೆ. ಈ ಓಡಾಟದಲ್ಲಿ ತಿಂಗಳ ಆದಿಯೂ ಆ ಹಿಂದಿನ ತಿಂಗಳ ಅತ್ಯದಂತೆಯೇ ಪರಿಣಮಿಸಿ ಏನೋ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬದುಕುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೇ ನನಗೆ ಕೆಪಿಯವರ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕೆಂಬ ಕಡೂ ಕುತೂಹಲವುಂಟಾಯಿತು. ಅವರ ಆ ಬರಹಗಳು ನನಗೆ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡಲು ಬಿಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದ್ದದ್ದು ಅವರ ಕಿವಿಗೂ ಬಿತ್ತು. ಯಾವ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಹೇಳಿದರೂ - ಏನು ಭಟ್ಟೇ. ನೀವು ಸಮ ಇದ್ದೀರೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಏನೋ ಎಡವಟ್ಟಾದಂತೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತೆ. ಯಾಕೆ ಹೀಗಾದಿರಿ? ಎಂದರು.

'ನಾನು ತಮಾಷೆಗಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ತಮಾಷೆ ಅಂತ ತಿಳಿಯುವುದೂ ತಪ್ಪು. ನಾನು ಸೀರಿಯಸ್ ಆಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ಬರಹಗಳ ಒಂದು ಸಂಕಲನ ಪುಸ್ತಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕು. ಹಾಸ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಪುಸ್ತಕ ಈ ಹಿಂದೆ ಆಗಿ ಹೋದ ಎಷ್ಟೋ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಹಾಸ್ಯ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಸಾಲಿನಲ್ಲೇ ನಿಲ್ಲುವಂಥದ್ದು. ಯಾರಾದರೂ ಪ್ರಕಾಶಕರು ಸಿಗುತ್ತಾರೋ ನೋಡಿ' ಎಂದೆ.

“ಮಣ್ಣಾಂಗಟ್ಟಿ, ಇದೆಲ್ಲಾ ಆಗುವ ಹೋಗುವ ಕೆಲಸವೇ. ಈ ಒಂದು ದುಷ್ಟ

ಯೋಚನೆ ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಏನಾದರೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ. ಇದೆಲ್ಲಾ ನನ್ನಂಥವನಿಗೆ ಹೇಳಿಸಿದ್ದಲ್ಲ. ಏನೋ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಬೇಕೆನಿಸಿತು, ಬರೆದೆ. ಪೇಪರಿನಲ್ಲೂ ಅಚ್ಚಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮುಗಿಯಿತು. ಅವೆಲ್ಲಾ ಈಗ ರದ್ದಿಗೋ, ಬೆಂಕಿಗೋ, ದನಕರುಗಳ ಬಾಯಿಗೋ ಸಿಕ್ಕಿ ಹೋಗಿರಬೇಕು ಪುಸ್ತಕವಾ. ಮಣ್ಣು” ಅಂದರು.

‘ನಿಮಗೋಸ್ಕರ ಅಲ್ಲ ಮಾರಾಯ್ತೇ - ನಮಗೋಸ್ಕರ. ಎಂತೆಂಥವೋ ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ ನಿಮ್ಮದೂ ಒಂದು ಬಂದು ಈ ಹಾಸ್ಯಲೋಕದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರೂ ಉಳಿಯಲಿ ಅಂತ ನನ್ನ ಆಸೆ’ ಎಂದೆ.

“ಹಾಸ್ಯ ದಿಗ್ಗಜಗಳು ಕಡಿಮೆಯೇ? ಹಾಸ್ಯ ಲೋಕ ಏನು ಬರಡಾಗಿದೆಯೇ? ರಾಕು, ರಾಶಿ, ಗೊರೂರು, ನಾಕ, ಕುಡ್ಡಿ, ಪಡುಕೋಣೆ, ಕಾಮತ್, ಬಾಗಡಿ, ಪಾಡಿಗಾರು, ಬೀಚಿ, ಅಷ್ಟಾವಕ್ರ, ನಾಡಿಗೇರ, ಇವರೆಲ್ಲಾ ಏನು ಕಡಿಮೆ ನಗಿಸಿದ್ದಾರೆ ಯೇ. ಅವರನ್ನು ಮೀರಿಸುವಷ್ಟು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೇ ಹೋದರೂ ಆ ಪೀಳಿಗೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರಲ್ಲ ಸುನಂದಮ್ಮ, ಭುವನೇಶ್ವರಿ, ಮೂರ್ತಿಗಳು, ಅರಾಸೇ, ಕೇಫ, ಅರಾಮಿತ್ರ, ಡುಂಡಿ - ಹೀಗೆ ನೂರಾರು ಜನ. ಇವರ ಮುಂದೆ ನನ್ನದೆಂಥದು ಮಹಾ?

“ಅವರಿಗೆಲ್ಲಾ ನನ್ನ ನಮನ ಇದೆ. ಅವರೊಟ್ಟಿಗೆ ನಿಮ್ಮದೂ ಬೇಕು. ನಿಮ್ಮದೇ ಒಂದು ಹೊಸ ರೀತಿಯ ಹಾಸ್ಯ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಖಾತರಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಜಿಪುನತನ ಮಾಡಬೇಡಿ”

“ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಸುಮ್ಮನೆ ರಗಳೆ ಮಾಡಬೇಡಿ. ನನಗೆ ನನ್ನ ಕೆಲಸವೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೂ ಪುರಸೂತ್ತಿಲ್ಲ. ನೀವು ಕೂಡಾ ಆ ಬಗ್ಗೆ ತಲೆಬಿಸಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ. ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿನ್ನಿ. ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡಿ. ಹಗಲು ಕಂಡ ಬಾವಿಗೆ ರಾತ್ರಿ ಬೀಳಬೇಡಿ ಅಥವಾ ವೈಸ್‌ವರ್ಸಾ ಈ ಪುಸ್ತಕ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಹೆಸರು, ಕೀರ್ತಿ, ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ನಷ್ಟ, ಸಾಲ ಯಾವುದೂ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಬೇಡ. ಇವತ್ತು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಊಟ ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ. ಚೆನ್ನಾಗಿರಿ, ಬರುತ್ತೇನೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೋಗಿಯೇ ಬಿಟ್ಟರು.

ಓದುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಕೂಗು ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿದೆ. ಟೀವಿ ಒಂದು ನೆವ. ಟಿ.ವಿ. ಬಂದಾಗ ಸಿನೆಮಾ ಥಿಯೇಟರ್ ಮುಚ್ಚಿಯೇ ಹೋಗುತ್ತೆ ಎಂದಿತ್ತು. ಕೆಲವು ಥಿಯೇಟರ್ ನೋಡುವಾಗ ಹಾಗೆಯೇ ಅನ್ನಿಸಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗ ಯಾವ ಥಿಯೇಟರ್ ಖಾಲಿ ಇದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಹೌಸ್‌ಫುಲ್ಲೇ. ಮಾಧುರಿ, ಮಮತಾ, ಕಾಜೋಲ್, ಕರೀಷ್ಮಾ, ಸುಶ್ಮಿತಾ, ಸೌಂದರ್ಯರ ಎದೆ ಬಿರಿಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಕಣ್ಣು ಬಾಯಿ ಬಿಡುವವರಿಗೇನು ಕಡಿಮೆಯೇ. ಹಾಗೆಯೇ ಒಂದು ಕಾಲ ಬಂದೀತು ಪುಸ್ತಕ ಖರೀದಿಗಾಗಿ ಕ್ಯೂ - ಪುಸ್ತಕ ಓದಲಿಕ್ಕಾಗಿ ತವಕ. ಆದುದರಿಂದ ಪೆನ್ನು ಪೇಪರಿನ ನಂಟು ಮುಂದುವರಿಯಲೇ ಬೇಕು. ಬರೆದದ್ದು ಅಚ್ಚಾಗಬೇಕು. ಅಚ್ಚಾದದ್ದು ಪುಸ್ತಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೈಗೆಟಕಬೇಕು - ಲಾಭವೋ, ನಷ್ಟವೋ, ಉದ್ಯಮ ನಡೆಯಬೇಕು. ಕೆಪಿಯವರ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕ ಬಂದರೆ ಅದರ ಹೊಡೆತ ತಡೆದುಕೊಳ್ಳಲಾರದಷ್ಟು ದುರ್ಬಲರಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ನಮ್ಮ

ಜನ. ಅವರ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕೆಂಬ ಬಯಕೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಹೋಯಿತು.

ನನ್ನ ಒತ್ತಾಸೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದೆ. ಆದರೆ ಅವರು ನನ್ನ ಯಾವ ನಾಟಕಕ್ಕೂ ಮನೆಯುವ ಹಾಗೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ.

ನಾನು ತನ್ನ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟಣೆ ಮಾಡಲು ಖಂಡಿತಾ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಕೆಪಿಯವರು ಬಲವಾಗಿನಂಬಿದ್ದರು. ಒಂದು; ಎಲ್ಲಾ ಲೇಖನಗಳೂ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಎರಡು; ಯಾವ ಪ್ರಕಾಶಕರೂ ಮುಂದೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಮೂರು; ಕೆಪಿಯವರು ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪ್ರಸೇಯನ್ನೂ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಾಲ್ಕು; ನನ್ನ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಿಂತಲೂ ಕುಲಿಗಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ನನ್ನಲ್ಲಿದ್ದ ಉತ್ಸಾಹ ತಂತಾನೇ ಕರಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆಂಬುದು ಅವರ ಮಿಷಿ.

ನನಗೆ ತಿಳಿದಂತೆ ಕೆಪಿಯವರ ಫ್ಯಾನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಹ್ನವಿಯೂ ಒಬ್ಬರಾಗಿದ್ದರು. ಆಕೆಗೂ ಈ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಗಂಧಗಾಳಿ ಇತ್ತು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಕೆಪಿಯವರ ಬರಹಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನೊಡನೆ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಿದ್ದದ್ದೂ ಉಂಟು. 'ನೀವು ಯಾರು ಯಾರದ್ದೂ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟಣೆಗೆ ಕೈ ಹಾಕ್ತೀರಿ, ಕೆಪಿಯವರದೊಂದು ಯಾಕೆ ಮಾಡಬಾರದು?' ಎಂದು ಚುಚ್ಚಿದರು. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ವಿವರಿಸಿದೆ, ಕಾರಣ ಹೇಳಿದೆ. 'ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣ ಬೇಕಾದರೆ ನಾನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಪುಸ್ತಕ ಮಾರಾಟವಾದ ಮೇಲೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು' ಎಂದರು. 'ನೋಡೋಣ' ಎಂದೆ.

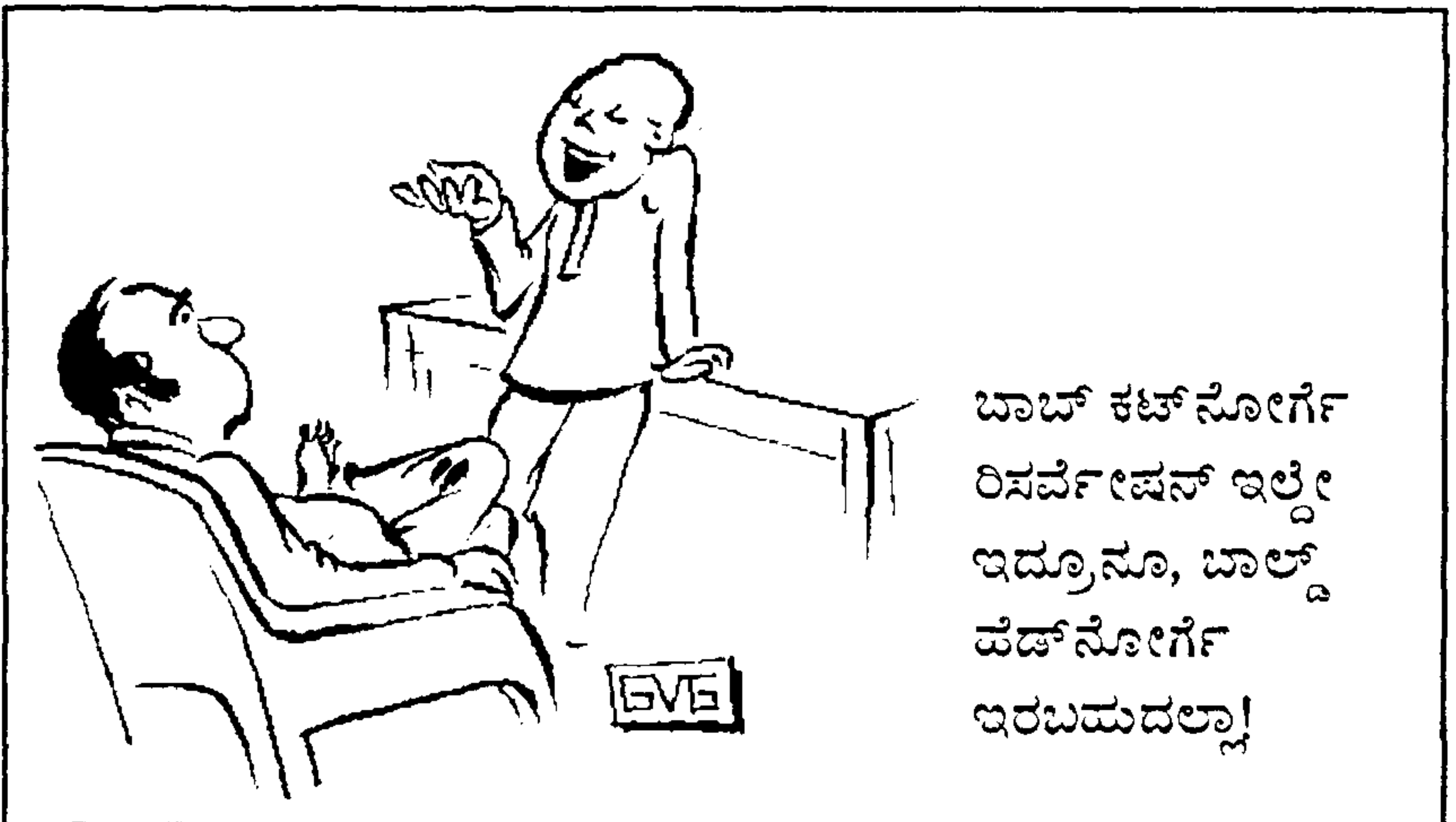
ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ ಆಚಾರ್ಯ ಅಂತ ಒಬ್ಬ ಪ್ರಾಚಾರ್ಯರು ನನಗೆ ಪರಿಚಯವಾಗಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೂ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಹುಚ್ಚು ಇತ್ತು. ಸುಮಾರು ಸಾವಿರದ ಒಂಬೈನೂರ ಐವತ್ತರಿಂದಲೂ ಪ್ರಕಟವಾದ ಎಲ್ಲಾ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಅವರು ಶೇಖರಿಸಿ, ವಿಂಗಡಿಸಿ ತಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿದ್ದರು. ನಾನು ಒಂದು ನಾಲ್ಕುದಿನ ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಮೊಕ್ಕಾಂಮಾಡಿ ಎಲ್ಲ ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಮೇಲೆ ಕೆಳಗೆ ಮಾಡಿ ಕೆಪಿಯವರ ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡು ಬರಹಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸಿದೆ, ಅವುಗಳ ಜೆರಾಕ್ಸ್ ಕಾಪಿ ಮಾಡಿಸಿ ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಅಭಿನಂದಿಸಿ ಆ ಬರಹಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದೆ. ಇನ್ನು ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಮುನ್ನುಡಿ, ಹಿನ್ನುಡಿ, ನಲ್ಲುಡಿ, ಮುಖಚಿತ್ರ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗಾಗಿ ಕೆಲವರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಿ ಅವರು ನನ್ನ ಸಹನೆಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಯುವಾಗ ನಾಲ್ಕೈದು ತಿಂಗಳಾಯಿತು. ಪುನಃ ಜಾಹ್ನವಿಯವರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾದಾಗ 'ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ' ಎಂದರು. ಬಹುಶಃ ಇದೂ ಕೂಡಾ ಕೆಪಿಯವರ ಕಿತಾಪತಿಯೇ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಪುಸ್ತಕ ಹೊರಬರುವುದರಲ್ಲಿ ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ಆಸಕ್ತಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಎಂದೋ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದ್ದರು - ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಲೇಖನಗಳಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ದುಡ್ಡು ಇಲ್ಲ - ನಾನು ಯಾರ ಹತ್ತಿರವೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾಚಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ನಿಮಗೆ ಉತ್ಸಾಹ ಉಳಿದಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸ ನೀವೇ ಮಾಡಿ. ನೀವೇ ಪುಸ್ತಕ

ಪ್ರಕಟಿಸಿ, ನೀವೇ ಕೈಸುಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ. ಅದರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾಕ್ಷ್ಯ ನಿಮಗೇ. ನನಗೆ ಈ ರಗಳೆ ಹಚ್ಚಬೇಡಿ. ಬನ್ನಿ ಮಾತನಾಡಿ ಆದರೆ ಈ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಪುಸ್ತಕ ಅಂತ ನನ್ನ ತಲೆ ತಿನ್ನಬೇಡಿ ಎಂದು. ಈ ವಿಚಿತ್ರ ವರ್ತನೆಗೆ ಏನನ್ನೋಣ? 'ಪೀಡೆ ತೊಲಗಿತು' ಎಂದು ಕೊಂಡರೋ ಏನೋ!

ನನ್ನ ಹಠ ನನಗೆ. ಈ ಪುಟಗೋಸಿ ಕೆಲಸ ನನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಆಗದೆ ಹೋದರೆ ಮತ್ತೇನು ತಾನೆ ಆದೀತು. ಸುಮಾರು ಒಂದು ವರ್ಷ ಆ ಎಲ್ಲಾ ಲೇಖನಗಳನ್ನೂ, ಮುನ್ನುಡಿ, ಹಿನ್ನುಡಿಯನ್ನೂ ಕೊಳೆ ಹಾಕಿದೆ. ಈ ಮಧ್ಯೆ ಕೆಪಿಯವರ ಒಂದು ಪೋಟೋವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದೆ. ಜಾಹ್ನವಿ ಕೂಡಾ ತುಂಬಾ ಸೊಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೂ ಪುಸ್ತಕ ಹೊರಬರಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪೈಸೆಯನ್ನೂ ಕೊಡಬಾರದೆಂದು ಮಾತು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರಂತೆ ಕೆಪಿ. ಅಬ್ಬಾ ಈ ಕೆಪಿಯ ದುಷ್ಟತನವೇ ಎಂದುಕೊಂಡೆ.

ಈ ಮಾತಿಗಾಗಲೇ ಮೂರು ವರ್ಷವಾಯಿತು.

ಮೊನ್ನೆ ಏಪ್ರಿಲ್ ಒಂದನೇ ತಾರೀಖು ಕಾರ್ಕಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಕೆಪಿಯವರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ನನ್ನ ಚೀಲದಿಂದ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕ ತೆಗೆದು ಅವರ ಕೈಗೆಟ್ಟೆ. 'ಪುನಃ: ಒಂದು ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟಿಸಿದಿರಾ? ಯಾರು ಲೇಖಕ? ಎಷ್ಟು ಬೆಲೆ? ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಕೆಪಿಯವರ ಮುಖ ಒಂದು ಥರಾ ಆಗತೊಡಗಿತು. 'ಮಾಸ್ಟರ್ ಪೈಂಟರ್' ನಗೆಬರಹಗಳ ಸಂಕಲನ. ಕಪನೀಪತಿರಾಯ. ಅವರ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಅವರೇ ನಂಬದಾದರು ಎನ್ನುತ್ತಾರಲ್ಲಾ ಹಾಗಾಯಿತು. ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ನೋಡಿದರು - ಬಿಡಿಸಿ ನೋಡಿದರು. ಸುಂದರವಾಗಿ ಮುದ್ರಣಗೊಂಡ, ನಾನು ಪ್ರಕಾಶಗೊಳಿಸಿದ ಕೆಪಿರಾಯರ ನಗೆಬರಹಗಳ ಸಂಕಲನ ಕೆಪಿರಾಯರ ಕೈಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಅವರ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ತೇವವಿತ್ತು. ನನ್ನ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ 'ಯಾರು ಗೆದ್ದವರು? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇತ್ತು. ಒಂದು ಮಾಸ್ಟರ್ ಪೀಸನ್ನು ಹೊರತಂದ ಹೆಮ್ಮೆ ಇತ್ತು.

ಬಾಬ್ ಕಟ್‌ನೋರ್ಗೆ
ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ಇಲ್ಲೇ
ಇದ್ರೂನೂ, ಬಾಲ್ಡ್
ಹೆಡ್‌ನೋರ್ಗೆ
ಇರಬಹುದಲ್ಲಾ!

ಕೊರವಂಜಿ ಬಳಗದ 'ರಾಮ್ನಾಮಿ' ಯವರಿಗೆ ಸನ್ಮಾನ

ಖ್ಯಾತ ಹವ್ಯಾಸಿ ನಾಟಕತಂಡ 'ಅಂತರಂಗ', ಕೊರವಂಜಿ ಬಳಗದ ಎಂ.ಪಿ. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ (ರಾಮ್ನಾಮಿ) ಅವರನ್ನು ಗೌರವಿಸಲು ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಪಿಸಿದೆ. ಹಾಸ್ಯ ನಾಟಕಗಳು, ನಗೆ ಭಾಷಣಗಳು, 'ಗಾನವಿನೋದಿನಿ'ಯವರ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು. 'ಚಲನಚಿತ್ರ ಇತಿಹಾಸ' ದಾಖಲೆಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನ, ಇವುಗಳೊಂದಿಗೆ 'ರಾಮ್ನಾಮಿ' ಯವರಿಗೆ ಗೌರವಾರ್ಪಣೆ, ಸನ್ಮಾನ ನಡೆಯಲಿದೆ.

ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆದರದ ಆಹ್ವಾನ.

ದಿನಾಂಕ:- ಜೂನ್ 27, 28 ಮತ್ತು 29 ನೇ ತಾರೀಖು

ಸ್ಥಳ:- ಎಚ್ಚೆನ್ ಕಲಾಕ್ಷೇತ್ರ, ಜಯನಗರ 8ನೇ ಬ್ಲಾಕ್, ಜಯನಗರ

ವೇಳೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ವಿವರಗಳಿಗೆ

ಅಂತರಂಗ, 43/5 'ಅಕ್ಕರೆ' ಪುಟ್ಟಣ್ಣ ರಸ್ತೆ, ಬಸವನಗುಡಿ,

ಬೆಂಗಳೂರು - 560 004

ಇವರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದು (ಅಥವಾ ಜೂನ್ 27ನೇ ತಾರೀಖು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಕಲಾಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಅಲ್ಲೇ ತಿಳಿಯಬಹುದು)

ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯರು:- ಮೇಕಪ್ ನಾಣಿ, ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಜಿ. ಕಪ್ಪಣ್ಣ, ಹಿರಣ್ಣಯ್ಯ, ಬಿ.ವಿ ರಾಜಾರಾಂ, ಡಾ|| ಎಚ್.ಕೆ. ರಂಗನಾಥ್, ಡಾ. ವಿಜಯ

ಸಂಚಾಲಕರು:- ಎಚ್.ಜಿ. ಸೋಮಶೇಖರ ರಾವ್, ಶ್ರೀನಾಥ್ ಮತ್ತು ಅಂಕಲ್ ಶ್ಯಾಮ್

ಸಹಕಾರ: ಹಾಸ್ಯಬ್ರಹ್ಮ ಹಾಗೂ ಅಪರಂಜಿ ವೇದಿಕೆ

ಮಂಗಳ ಬೆನ್ನೇರಿ ಬಂತು....

“ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣಂ”

ಶ್ರೀನಿವಾಸ ವೈದ್ಯ (ಶೀನೂ)

ಒಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಾಸ್ತಿಯವರ “ಸುಬ್ಬಣ್ಣ” ನನಗೆ ಪಾರಾಯಣ ಗ್ರಂಥವಾಗಿತ್ತು. ನಾನಿನ್ನೂ ‘ಟೀನ್ಸ್’ ಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹಗಲು ಹನ್ನೆರಡು ತಾಸೂ ನಾನು “ಸುಬ್ಬಣ್ಣ” ಓದುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅದು ನನಗೆ ನಿಜಕ್ಕೂ ನಿತ್ಯ ಪಾರಾಯಣ ಗ್ರಂಥವಾಗಿತ್ತು. ಇಂದಿಗೂ ಆಗೀಗ ಪುರುಸೊತ್ತಿದ್ದಾಗ ನಾನು ಮಡಿ ಉಟ್ಟುಕೊಂಡು “ಸುಬ್ಬಣ್ಣ” ಪಠಿಸುತ್ತಿರುತ್ತೇನೆ.

ಅಂದಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಿಂದ ದೂರ “ಇಂಡಿಯ” ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅದೇ ತಾನೇ ಹೊರಜಗತ್ತಿಗೆ ಕಣ್ಣು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದ ನನ್ನೆದುರು ಮಾಸ್ತಿಯವರ ‘ಸುಬ್ಬಣ್ಣ’ ಒಂದು ಅದ್ಭುತ ಮಾಯಾಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನೇ ನಿರ್ಮಿಸಿತ್ತು.

‘ಮೈಸೂರು ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನಲಂಕರಿಸಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ್ ಶ್ರೀ ಮನ್ಮಥಾರಾಜರು,... ಅವರ ಗಿರಿಜಾ ಮೀಶೆ,.... ಆಸ್ಥಾನವನ್ನಲಂಕರಿಸಿದ್ದ ವಿದ್ವಾಂಸರ, ಕಲಾವಿದರ ಸಭೆಗಳು:... ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಯಾಗದೇ ಬರೀ ಯಃಶ್ಚಿತ್ ಒಬ್ಬ ಸುಬ್ಬಣ್ಣನಾದ ಕಥಾನಾಯಕ;.... ಅರಸಿನವರ ಮನೆ ಬಾಗಿನ;.... ಕೃಷ್ಣದೇವರ ಉಪಾಸಕಳಾದ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀ ನೀಲಾಸಾನಿ;..... ಸುಬ್ಬಣ್ಣನ ಕಲಕತ್ತೆಯ ವನವಾಸ;..... ‘ಕಾಗೆ ಮಳೇಲಿ ನೆನೆದ ಹಾಗೆ’ ದುಃಖದಲ್ಲಿ ಮಿಂದೆದ್ದು ತಾಯಿಯ ಪಾದಸೇರಿದ ಲಲಿತಮ್ಮ;..... ಸುಬ್ಬಣ್ಣದ ಸ್ವದೇಶಾಗಮನ;.... ತೊರೆಯಪುರದವಾಸ;..... ಅಲ್ಲಿಯ ದರ್ಪದಸುಬೇದಾರರು;... ನಟುವರವೆಂಕಟರಮಣ;.... ‘ದೇವರೇ ಈ ಬೇಸರವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸು’ ಎಂದು ಹಲುಬಿದ ಸುಬ್ಬಣ್ಣ;.... ಕಿತ್ತು ತಿನ್ನುವ ಏಕಾಕಿತನದ ಬೇಸರದಲ್ಲಿ ಹೊಮ್ಮಿದ ಭೈರವಿ, ಶಂಕರಾಭರಣ;... ತೆರೆಯ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದುಕೊಂಡೇ ಈ ಸಮಸ್ತ ಜೀವನನಾಟಕದ ಅಧಿದೇವತೆಯಾದ ಕಾರುಣ್ಯಮೂರ್ತಿ ಲಲಿತಮ್ಮ... ಇವರೆಲ್ಲ ಸುರಲೋಕದಿಂದ ಧರೆಗಿಳಿದ ಶಾಪಗ್ರಸ್ತ ಯಕ್ಷ ಯಕ್ಷಿಣಿಯರೇ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೆ.

ಕಳೆದ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯಿಂದ ಈ ಶತಮಾನದ ಆದಿಗೆ ಹಬ್ಬಿನಮ್ಮ ಕೈಗೆಟುಕುವ ಕಾಲಖಂಡದ ಆ ಜೀವನ, ಬದುಕಿನ ಆ ನಯ, ನಾಜುಕು, ಆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಭ್ಯತೆ, ಆ ಮುಗ್ಧತೆ ಶುಭ್ರ ಪಾವಿತ್ರ್ಯ, ಆ ಕುಸುರಿ ಇವೆಲ್ಲ ಖಂಡಿತಕ್ಕೂ ಈ ಯುಗದ್ದಲ್ಲ ಎನ್ನಿಸಿತ್ತು.

ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಮಾಸ್ತಿಯವರ ಕೃತಿ ‘ಸುಬ್ಬಣ್ಣ’ ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ಹೊರಟೆಲ್ಲ. ಆ ಯೋಗ್ಯತೆಯು ನನಗಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೇ ಆರಾಧಕರು ವಿಮರ್ಶೆಗಳಿಂಬಾರದು.

ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ಒಂದು ಸಲ ಕೋಪದಲ್ಲಿ ಹೆಂಡತಿ ಲಲಿತೆಯ ಕೆನ್ನೆಗೆ “ಫಳೀರ್ ಫಳೀರ್”

ಎಂದು ಎರಡೇಟು ಹೊಡೆದು, ಆಮೇಲೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಪಟ್ಟು ಅವಳನ್ನು ಎರಡು ಕೈಗಳಿಂದಲೂ ಬಾಚಿ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು “ಶಾನೇ ನೋವಾಯಿತೇ?” ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಕೆನ್ನೆಗೆ ಹೊಡೆದ ಗಳಿಗೆಯಿಂದ “ಶಾನೇ ನೋವಾಯಿತೇ?” ಎಂದು ಕೇಳುವ ಮಧ್ಯಂತರದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಎಳೆದಂಪತಿಗಳ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು, ವಿಶೇಷತಃ ಲಲಿತೆಯ ಮುಗುದ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೇಳುವ ಬದ್ಬದಗಳನ್ನು ಮಾಸ್ತಿಯವರು ಅತ್ಯದ್ಭುತವಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದ್ದಾರೆ, ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ನನ್ನ ಮಟ್ಟಿಗೆ, ಸಮಗ್ರ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಇದೊಂದು ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠ, ಮಡಿವಂತ ಪ್ರಣಯ ಪ್ರಸಂಗ.

ಅಂದು ಇದನ್ನು ಮೊದಮೊದಲಿಗೆ ಓದುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನನಗೆ ದೇಶಕಾಣದವಯಸ್ಸು, ನೂರು ಕನಸು ಕಂಗಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲ. ಮುಂದೊಂದು ದಿನ ನನ್ನ ಮದುವೆಯಾದ ನಂತರ, ನಾನೂ ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ಕೆನ್ನೆಗೆ ‘ಫಳೀರ್ ಫಳೀರ್’ ಎಂದು ಎರಡೇಟು ಕೊಟ್ಟು ಆಮೇಲೆ “ಶಾನೇ ನೋವಾಯಿತೇನೆ?” ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದೆಲ್ಲ ಕನಸು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಇರಲಿ; ಸುಬ್ಬಣ್ಣನವರಿಗೂ ನನಗೂ ಮಧ್ಯೆತಾಯಿ ಕಾವೇರಿ ಏನಿಲ್ಲಿಂದರೂ ನೂರು ವರುಷ ಹರಿದಿದ್ದಾಳೆ!

ಅಂತೂ ಅಂದಿನಿಂದ ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ಲಲಿತೆಯರ ಜತೆಜತೆಗೇನೆ ಈ “ಶಾನೆ” ಶಬ್ದ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಭದ್ರವಾಗಿ ತಳವೂರಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಎಂದರೆ ಕಳೆದ ಹತ್ತಿಪ್ಪತ್ತು ವರುಷಗಳಲ್ಲಿ ಈ “ಶಾನೆ” ಶಬ್ದ ಹೊರಗೆಲ್ಲಿಯೂ ಕೇಳಿಸಿಲ್ಲ, ಕಂಡಿಲ್ಲ.

ಮೊನ್ನೆ ಯಾವದೋ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹಿರಿಯರಾದ ಶ್ರೀ ಜಿ. ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯನವರ ಬಳಿ ಹೋದಾಗ, ಕಣ್ಮರೆಯಾಗುತ್ತಿರುವ ಈ “ಶಾನೆ”ಯನ್ನು ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದೆ.

ಅವರೂ “ಹೌದಲ್ಲ!” ಎಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡುತ್ತ, “ಶಾನೆ” ಶಬ್ದದ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಕೆದಕುತ್ತ, “ಶಾನೆ” ಎಂಬುದು ಶುದ್ಧ “ಶ್ಯಾನೆ”ಯ ತಿಳಿರೂಪವಿರಬೇಕೆಂದರು. ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯನವರು ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತ, ಬಹುಶಃ ಇದು “ಸೈನ್ಯ” ಯಾ “ಸೇನೆ”ಯ ಅಪಭ್ರಂಶವಿರಬಹುದೇನೋ ಎಂದರು. “ಸೈನ್ಯ” “ಸೇನೆ” ಈ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರುವ ಸಂಖ್ಯಾಬಾಹುಳ್ಯದ ಮೇಲಿಂದ “ಶಾನೆ” ಎಂದರೆ ‘ಬಹಳ’, ‘ಅಧಿಕ’ “ತುಂಬ” ಎಂಬ ಅರ್ಥ ಬಂದಿರಬಹುದೇನೋ ಎಂದರು.

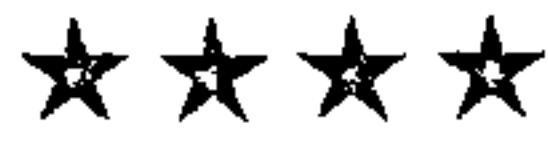
ಈ ಮಾತು ನಡೆದಾಗ ನಮ್ಮ ಜತೆಗಿದ್ದ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಹಿರಿಯರಾದ ಶಂಕರರಾಯರು, “ಮನುಷ್ಯರಂತೆ ಶಬ್ದಗಳಿಗೂ ಹುಟ್ಟು ಸಾವುಗಳುಂಟೋ ಏನೋ... ಅಲ್ಲದೇ ಮನುಷ್ಯರಂತೆಯೇ ಶಬ್ದಗಳೂ ಊರಿಂದ ಊರಿಗೆ ನಾಡಿನಿಂದ ನಾಡಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣ

ಬೆಳೆಸುತ್ತವೆಯೇ” ಎಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯ ಪಡುತ್ತ ಈ “ಶಾನೆ” ಶಬ್ದ ನಮಗೆ ತೆಲುಗಿನಿಂದ ಬಂದದ್ದೇನೋ” ಎಂದರು. ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯನವರು, “ಶಾನೆ” ನಮ್ಮ ಕಿಟ್ಟೆಲ್ ಕೋಶದಲ್ಲಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಅದು ಸಮಕಾಲೀನ ತೆಲುಗು ಶಬ್ದಕೋಶದಲ್ಲಿಯೂ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಈ ಶಬ್ದ ‘ಶಾನೆ’ ಇದ್ದಂತಿಲ್ಲ. ಎಂದಮೇಲೆ ಇದು ಸಂಸ್ಕೃತ ಮೂಲವಾದದ್ದೇ ಇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಈ “ಶಾನೆ” ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿತ್ತೆಂದೂ, ಉಳಿದಂತೆ ಇದು ರಾಜ್ಯವ್ಯಾಪ್ತಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಶಬ್ದವಾಗಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಹೇಳಿದರು.

ಶಂಕರರಾಯರು “ಸೈನ್ಯ, ಶ್ಯಾನೆಯಾಗಿ ಶಾನೆಯಾಗಿ ಕೊನೆಗೆ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿ ಹೋದಂತೆ ನಮ್ಮ ಇನ್ನೊಂದು ಶಬ್ದ “ರವೆ”ಯಷ್ಟು ರೂಪುಗೆಟ್ಟು “ರೋಷ್ವಾಗಿ” ಅದೂ ಕಾಣದಾಗಿ ಹೋಯಿತಲ್ಲವೆ?” ಎಂದರು.

ಹೇಗೂ ಇರಲಿ, ಇವತ್ತಿಗೆ ಔಷಧಿಗೆ ಕೂಡ ಕೊಂಚ “ರೋಷ್ವಾ”ಗಲಿ ‘ಶಾನೆ’ ಯಾಗಲಿ ದೊರೆಯುವದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಸುಳ್ಳಲ್ಲ.

ಹಿರಿಯರು ಈ ರೀತಿ ಮಾತಿಗೆ ತೊಡಗಿದಾಗ ನನ್ನ ಕಲ್ಪನಾ ವಿಲಾಸ ತನ್ನ ವಾಹನವನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಹೊರಟಿತ್ತು.

ಶಬ್ದಗಳ ಹುಟ್ಟುಸಾವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ ನನಗೆ ಇತ್ತೀಚಿನ ಶಬ್ದ “ಏನಕ್ಕೆ” ನೆನಪಾಯಿತು.

ಬಹುಶ ಧರಮಪುರಿಯಿಂದಲೋ ವಿಜಯವಾಡದಿಂದಲೋ ಕಟ್ಟಡ ಕೆಲಸಕ್ಕೆಂದು ಬಂದವರು, ಈ “ಏನಕ್ಕೆ” ಶಬ್ದವನ್ನು ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಿರಬಹುದು. ಅದು ಹೇಗೂ ಇರಲಿ; ಅರ್ಥವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಈ ‘ಏನಕ್ಕೆ’ ಗೆ ಸರಿಸಾಟಿಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲ ಬಲ್ಲ ಪದ ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲವೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು.

ಈ ‘ಏನಕ್ಕೆ’ಯನ್ನು “ಏನು”, “ಯಾಕೆ”, “ಯಾತಕ್ಕೆ”, “ ಎಲ್ಲಿಗೆ”, “ಯಾವದಕ್ಕೆ”, “ಹೇಗೆ”, “ಮೇಸ್ತಿ ಸತ್ತನೆ”, “ಇಡ್ಲಿ ತಿನ್ನುತ್ತಿಯೇನು”, ಈ ರೀತಿ ಸಂದರ್ಭೋಚಿತವಾಗಿ ಹೇಗೆ ಬೇಕೋ ಹಾಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು. ಹೇಗೂ ಇದೊಂದು ಮುನ್ನಣೆಯಿಲ್ಲದ ಶಬ್ದ.

ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ನಾನು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ದೇಶದ ವ್ಯಾಪಾರೀ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯೊಬ್ಬರು ಅತಿಥಿಯಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದರು. ಈ ಫ್ರೆಂಚ್ ಅತಿಥಿಯೊಂದಿಗೆ ನನಗೆ ಇಡೀ ಒಂದು ದಿನ ಮೈಸೂರಿನ ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯ ಬೃಂದಾವನದಲ್ಲಿ ಕಾಲಕಳೆಯುವ ಸುಯೋಗ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿತ್ತು. ಅತಿಥಿಗೆ ಫ್ರೆಂಚ್ ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಯಾವ ಭಾಷೆಯ ಗಂಧಗಾಳಿಯೂ ಇರಿಲ್ಲ ನನಗೆ ಫ್ರೆಂಚ್ ಲೇಖಕ “ ಆಂದ್ರೆ ಮೊರಾಯಿ”ಯ ಪೆಸರೊಂದು ಬಿಟ್ಟರೆ ಇನ್ನೊಂದಕ್ಕರ ತಿಳಿದರೆ ದೇವರಾಣೆ. ಆವತ್ತು ನಮ್ಮ ಫ್ರೆಂಚ್

ಅತಿಥಿ ಏನೇ ಹೇಳಿದರೂ, ಕೇಳಿದರೂ ನಾನು ಮುಗುಳು ನಗುತ್ತ "ಅಂದ್ರೆ ಮೊರಾಯ್... ಅಂದ್ರೆ ಮೊರಾಯ್" ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಆವತ್ತು ನಾನು ಏನಿಲ್ಲೆಂದರೂ ಸುಮಾರು ಅರವತ್ತೆಂಟು ಸಾವಿರದ ಮುನ್ನೂರ ತೊಂಭತ್ತಾರು ಸಲ" " ಆಂದ್ರೆ ಮೊರಾಯಿಯ" ನಾಮಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡಿರಬಹುದು. ಎಲ್ಲೋ ನಾಲ್ಕಾರು ಸಲ ಮಾತ್ರ "ಬಡ್ವೀ ಮಗನೇ" ಅಂದಿರಬಹುದು. ಅಷ್ಟೇ ಆಶ್ಚರ್ಯವೆಂದರೆ ಅಂದು ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಸಂಭಾಷಣೆ ತೀರ ಆತ್ಮೀಯವಾಗಿ, ಅರ್ಥವತ್ತಾಗಿ, ಇಂಟರೆಸ್ಟಿಂಗಾಗಿ ಸಾಗಿತ್ತು.

ಅದೇ ಸುಮಾರಿಗೆ " ಆಂದ್ರೆ ಮೊರಾಯ್" ಮಹಾಶಯ ತನ್ನ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಸತ್ತನೆಂದು ಆಮೇಲೆ ಪೇಪರಿನಲ್ಲಿ ಓದಿದ ನೆನಪು.

★★★★★

ಇನ್ನು ಕೆಲಕೆಲವು ಶಬ್ದಗಳ ಜತೆಜತೆಗೇನೇ ಅಲ್ಪಪ್ರಾಣ ಮಹಾಪ್ರಾಣಗಳು ಹೀಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಕೂತಿವೆಯೆಂಬದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ

ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದೀರಾ = ಆರಾಮ ಇದ್ದೀರಾ

ಭೆನ್ನಾಗಿದ್ದೀರಾ = ಭಾಳ (ಬಹಳ = ಭಾಳ) ಆರಾಮ ಇದ್ದೀರಾ

ತುಂಬಾ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದೀರಾ = ಭಾಳ ಭಾಳ ಆರಾಮ ಇದ್ದೀರಾ

ತುಂಬಾ ಭೆನ್ನಾಗಿದ್ದೀರಾ = ಭಾಳ ಭಾಳ ಆರಾಮ ಇದ್ದೀರಾ

ಥುಂಬಾ ಭೆನ್ನಾಗಿದ್ದೀರಾ = ಭಾಳ ಭಾಳ ಭಾಳ ಭಾಳ ಆರಾಮ ಇದ್ದೀರಾ

ಥುಂಭಾ ಭೆನ್ನಾಘಿದ್ದೀರಾ = ಲಭೋ.... ಲಭೋ.... ಲಭೋ.... ಲಭೋ...

ಇನ್ನೊಂದು;

ಮುಕ್ಕಾಲು = ಪ್ರತಿಶತ ಎಪ್ಪತ್ತೈದು

ಮುಖ್ವಾಲು = ಪ್ರತಿಶತ ಎಂಭತ್ತೈದು

ಮುಕಾಲು = ಪ್ರತಿಶತ ಅರವತ್ತೈದು

ಮತ್ತೊಂದು;

ಅರ್ಧಾಂಗಿ = ನಿಮಗಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ತೆಳ್ಳಗೆ ಕೋಲಾಗಿ ಇದ್ದ ನಿಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿ

ಅರ್ಧಾಂಗಿ = ನಿಮ್ಮಷ್ಟೇ ದಪ್ಪಕ್ಕಿದ್ದ ನಿಮ್ಮ ಸಹಧರ್ಮಿಣಿ

ಅರ್ಧಾಂಘಿ = ನಿಮ್ಮಪ್ಪನಂತಿದ್ದ ನಿಮ್ಮ ಯಜಮಾನಿ

★★★★★

ಶಬ್ದಾರ್ಥಗಳ ಈ ದೊಂಬರಾಟದಲ್ಲಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಇನ್ನಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆಯವರೆಗೆ "ಅಗದೀ", "ಬಿಲ್ ಕುಲ್", "ತಾಬಡತೋಬಡ",

“ರಗಡರಗಡ” ಇತ್ಯಾದೀ ಮರಾಠೀ ಪ್ರಭಾವದ ಶಬ್ದಗಳು ನಿತ್ಯ ತಾಂಡವವಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಈಗಲೂ ವಾಡುತ್ತಿದ್ದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಕೊನೆಯ “ರಗಡ ರಗಡ” ಮಾತ್ರ ಕ್ರಮೇಣ ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲನೇ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗುತ್ತಲಿದೆ.

“ರಗಡ” ಎಂದರೆ ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿ ರುಬ್ಬುವುದು ಎಂದಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ರುಬ್ಬಿರುಬ್ಬಿ ಕೈನೋಯ್ತಾ ಇದೆ, ಸುಸ್ತಾಯಿತು, ಸಾಕುಸಾಕಾಯಿತು ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು/ತ್ತಿದೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ

“ಸಣ್ಣವರಿದ್ದಾಗ ಕಾಮನಕಟ್ಟೆಯಿಂದ ಬೇಖಾಧಂಗ ಕೆಲಗೇರಿ ತನಕ ನಡಕೋತ ಹೋಗತ್ತಿದ್ದಿವಿ. ಈಗ ದಣೇ ಅಂತ ಗಾಂಧಿ ಚೌಕ ತನಕಾ ನಡಿಬೇಕಾರ ರಗಡ ರಗಡ ಆಗತದ”...

“ಗಣೇತ ಪೇಪರು ಇಷ್ಟೊಂದ TOUGH ಇತ್ತಲ್ಲ... ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಿಡಿಸಬೇಕಾದರ ರಗಡ ರಗಡ ಆತು”

“ಹೋಳಿಗಿ ನಾರನಾರ ಆಗಿದ್ದವು, ಸಿಹೀನೂ ಹತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಹಿಂಗಾಗಿ ದಣೇ ಅಂತ ಹನ್ನೆರಡು ಹೋಳಿಗೆ ತಿನಬೇಕಾರ ರಗಡ ರಗಡ ಆತು”.

“ಬ್ಯಾಸಿಗೀಯೊಳಗ ಭಾಂವಿ ನೀರು ಅಗದೀ ತಳ ಮುಟ್ಟಿರತಾವ. ಬಿಲ್‌ಕುಲ್ ನೀರಿರುದಿಲ್ಲ. ಮೊನ್ನೆ ಪಾವಣಿಗೋಳು ಬಂದಾಗ, ತಾಬಡ ತೋಬಡ ನೀರ ತರಬೇಕಂದ್ರ, ಹಗ್ಗಾ ಹಾಕಿ ಸೇದಿದರ ಜೇಮ ತೇಮ, ದಣೇ ಅಂತ ಎರಡು ಕೊಡಾ ನೀರ ತರೋದರಾಗ ರಗಡ ರಗಡ ಆತು”.

ಅಂತೂ ಸಾಕಾಯ್ತು, ಸುಸ್ತಾಯಿತು ಎಂಬರ್ಥದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುವ ಈ ರಗಡ ರಗಡ ಯಾವಾಗಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದ್ವಿರುಕ್ತಿಯೊಳಗಿರತದ. ನಿಮಗೆ ಬಹಳ ಸುಸ್ತಾಗಿದ್ದರೆ ಎರಡೆರಡು ಸಲ ದ್ವಿರುಕ್ತಿಯನ್ನುಪಯೋಗಿಸ ಬಹುದು. ಅಥವಾ ನಿಮ್ಮ ದೈಹಿಕ ಸುಸ್ತನ್ನೂ, ಮಾನಸಿಕ ದಣಿವನ್ನೂ, ಜೀವನದ ಬೇಸರವನ್ನೂ ಆದರಿಸಿ, ಎಷ್ಟು ಸಲ ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಸಲ ಈ ದ್ವಿರುಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಬಳಸಬಹುದು.

ಉದಾಹರಣೆ: ಕಳೆದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದಿನದಂದು, ಕೆಂಪುಕೋಟೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಪ್ರಧಾನಿ ದೇವೆಗೌಡರ ಹಿಂದೀ ಭಾಷಣವನ್ನು ಕೇಳಿ, ರಗಡರಗಡ ರಗಡರಗಡ ರಗಡರಗಡ.... ರಗಡರಗಡ.... ರಗಡರಗಡ... ರಗಡರಗಡ... ರಗಡರಗಡ.... ರಗಡರಗಡ.... ರಗಡರಗಡ

★★★★

ವಾಚಕ ಮಹಾಶಯರೇ, ಈ ಲೇಖನವನ್ನೋದಿ ಮುಗಿಸುವಾಗ ನಿಮಗೆ ‘ಶಾನೇ ರಗಡರಗಡ’ ಆಗಿದ್ದರೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಕ್ಷಮಿಸಿ ಬಿಡಿ. ‘ಏನಕ್ಕೇಂ’ ದರೆ ಈ ಸಲ ನನ್ನ ಕಲ್ಪನಾ-ವಿಲಾಸ ಮಂಘ (ಗೋರಿಲ್ಲಾ)ನ ಬೆನ್ನೇರಿ ಬಂದಿದೆ.

ದೇವರ ಕೃಪೆ

ನಾ. ಕಸ್ತೂರಿ

ಯಥಾಪ್ರಕಾರ, ಲೀಲಾ ಅವನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಆ ದಿನ ನಡೆದ ಎಲ್ಲ ಸಮಾಚಾರಗಳನ್ನೂ ತುಂಬುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆಫೀಸಿನಿಂದ ಬರುತ್ತಲೂ, ದಿನವೂ ಅವನಿಗೊಂದು ಚಿತ್ರ ಹಿಂಸೆ. ತನ್ನ ಪಾಡಿಗೆ ತಾನು ಹಾಯಾಗಿ ಕಾಫಿ ಕುಡಿಯುವಂತಿಲ್ಲ.

“ಶೇಷಮ್ಮನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ..... ಶೇಷಮ್ಮ ಹೆತ್ತಿದಾಳಲ್ಲಾ... ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆ, ಶೇಷಮ್ಮ,.... ನಿಮ್ಮ ಸಾಹೇಬರು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ,..... ನೀವೇ ಹೇಳಿದಿರಲ್ಲಾ.... ಶೇಷಮ್ಮನ ಸಮಾಚಾರ.....”

“ಹುಂ”

“ಅವಳ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ..... ಆ ನೈಲಾನ್ ಸೀರೆ. ನೀಲೀದು.... ಸೈಬ್ಲೂ..... ಅದನ್ನು ಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಆ ರೋಜಾ ಎಲೆ ಕುಪ್ಪಸ.... ಪೂನಾದಿಂದ..... ನನ್ನ ತಮ್ಮನ ಸ್ನೇಹಿತ ತಂದದ್ದು.... ನೆನಪಿದೆಯೇ?”

“ಹುಂ”

“ಇಲ್ಲ ನಿಮಗೆಲ್ಲಿ ನೆನಪಿರುತ್ತದೆ.... ಕತ್ತಿನ ಹಿಂದೆ ದಾರ.... ಟೇಪು.... ಕಟ್ಟಬೇಕಲ್ಲ.... ನಿಮ್ಮ ಟೈ.... ಬೋಟೈ ಹಾಗೆ.....”

“ಇಲ್ಲ”

“ನೀವೇ ಕಟ್ಟಿದೀರಿ.... ಟೈನ..... ಹತ್ತುಸಲ..... ನಿಮಗೆಲ್ಲಿ ನೆನಪಿರುತ್ತದೆ....”

“ಇಲ್ಲ”

“ಪಫಿಂಗ್ ಬೇರೆ ಇದೆ ಆ ಕುಪ್ಪಸಕ್ಕೆ....”

“ನೆನಪಿಲ್ಲ, ಕಾಣೆ.... ಹೇಳು ಮುಂದಕ್ಕೆ....”

“ಏನೂ ಇಲ್ಲ.... ಆ ಕುಪ್ಪಸ ತೊಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೋಗೋಣವೇ ಅಂತ..... ಸರಸು ಹೇಳಿದ್ದಳು.... ಆ ನೈಲಾನ್ ಸೀರೆಗೆ ಅದು ಒಪ್ಪುತ್ತೆ ಅಂತ.... ತೆಗೆದೆ, ಅದನ್ನು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ..... ಟೇಬಲ್ ಮೇಲೆ ಇರಿಸಿಕೊಂಡೆ.... ಕನ್ನಡಿ ಮುಂದೆ ನಿಂತೆ.....”

“ಹೇಳಿ ಬೇಗ”

“ಆಮೇಲೆ ಏನೋ ಅನ್ನಿಸಿತು... ಬೇಡ, ಅಂತ, ಅದನ್ನಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟು, ಇಕೋ!.... ಇದನ್ನ.... ನೋಡಿದಿರಾ.... ಈ ಕುಪ್ಪಸ ತೊಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೋದೆ, ಶೇಷಮ್ಮನ ಮನೆಗೆ.... ತಾಳಿ! ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಎದ್ದು ಹೋಗಬೇಡಿ.... ಕೇಳಿ, ಮುಂದಿನ ಕಥೇನ..... ದೇವರು ನಮ್ಮ ಭಾಗಕ್ಕಿದಾನೆ ಅಂತ ಗೊತ್ತಾಗತ್ತೆ... ನೀವು ಹೇಳುತ್ತಿರುತ್ತೀರಲ್ಲ, ನಾವೆಲ್ಲ

ನಿರ್ಭಾಗ್ಯರು, ದೇವರು ಉಳಿಸಿದರು ನನ್ನ ಮಾನವನ್ನ... ದೇವರು ಬಂದು ಕಾಪಾಡದೆ ಇದ್ದರೆ, ನಾನು ಇವತ್ತು ಮಾನವಾಗಿ ಆ ಮನೆಯಿಂದ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಕಣ್ರಿ”

“ಆ! ಏನಾಯಿತು! ಹಾಳು ಆ ಶೇಷಮ್ಮನ ಗಂಡ ಇದ್ದನೇನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ”

“ಛೇ! ಛೇ! ಅಂಥದ್ದೇನೂ ಅಲ್ಲ, ಕಣ್ರಿ! ಬರೀ ಹೆಂಗಸರ ಸಮಾಚಾರ.... ಹೆಂಗಸರ ಗುಂಪಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಅಪಮಾನವಾಗಲಿಲ್ಲ, ಅಂದೆ, ಅಷ್ಟೇ....”

“ಹಾಗೆಂದರೆ...”

“ಹಾಗೆಂದರೆ, ಆ ಶೇಷಮ್ಮನ ಮನೆಗೆ ಅವರ ನೆಂಟರ ಪೈಕಿ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಲಂಕಿಣಿ ಬಂದಿತ್ತು... ಅದರ ಊರು ಪೂನಾ ಅಂತೆ.... ಅದು ಅಂಥ ಒಂದು ರೋಜಾ ಎಲೆ ಕುಪ್ಪಸ ತೊಟ್ಟುಕೊಂಡಿತ್ತು.... ಪಫಿಂಗ್.... ಬೋಟ್ಸೆ ಸಮೇತ”

“ಹುಂ”

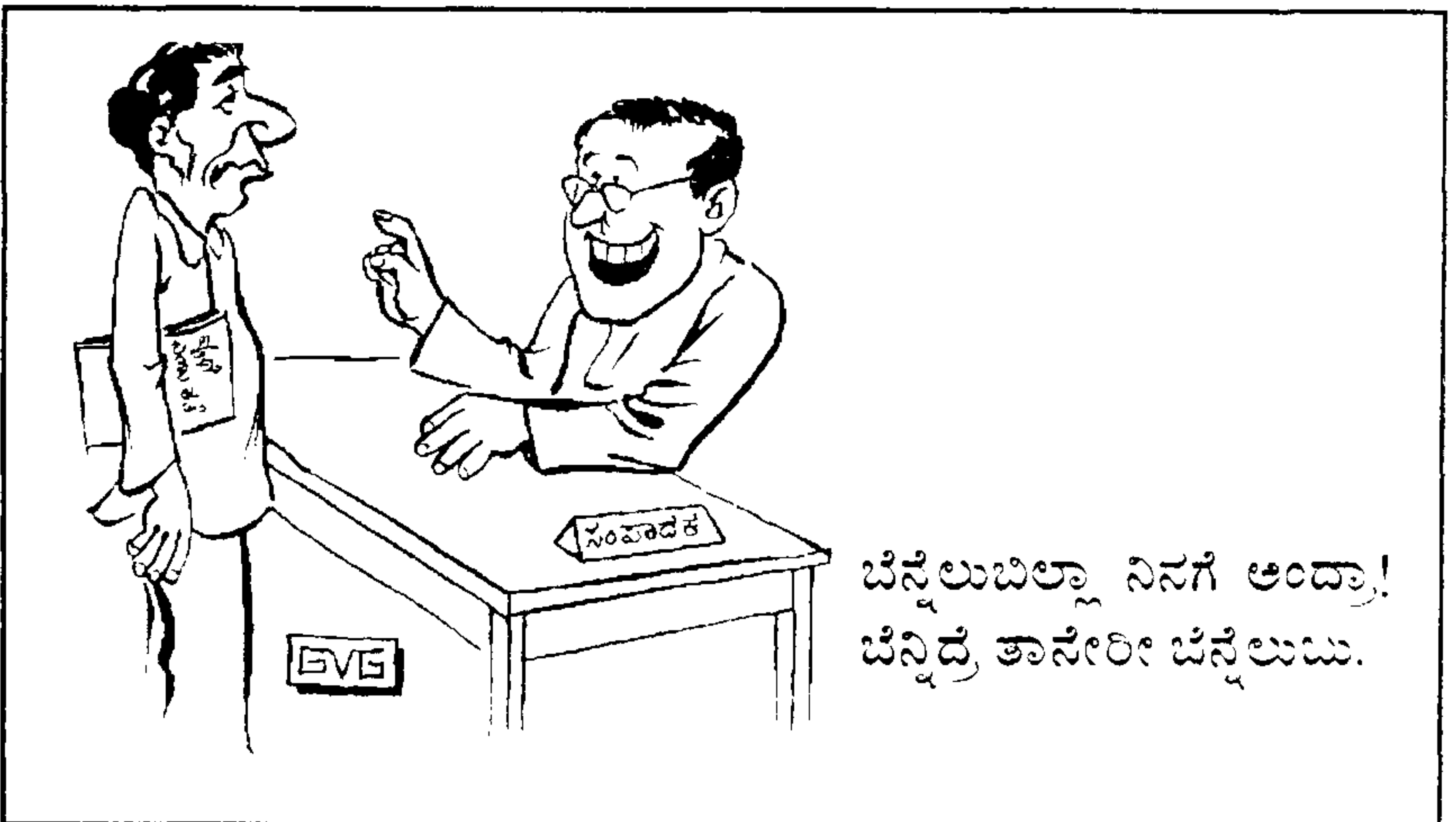
“ಹುಂ. ಏನು? ನಾನೂ ಅದೇ ಕುಪ್ಪಸ ತೊಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದರೆ, ಎಂಥ ಅಪಮಾನ ಆಗುವುದು? ನಾನೂ ಅವಳ ಹಾಗೆ ಅಂತ ಅವಳು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿರುವಳಲ್ಲಾ....”

“ಏಕೆ? ಅವಳು... ಅವಲಕ್ಷಣದ ಹೆಂಗಸೇನು?”

“ನನಗಿಂತ ದಪ್ಪ”

“ಸಾಧ್ಯವೇ?”

“ಏನಂದಿರಿ? ಕೇಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ಸೀರೆ ಕುಪ್ಪಸ ಯಾವುದು ನಾವು ಉಟ್ಟರೂ, ತೊಟ್ಟರೂ, ನಮ್ಮದೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಆಗಿರಬೇಕು. ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಥದ್ದು ತೊಟ್ಟಿರಬಾರದು... ಉಟ್ಟಿರಬಾರದು... ಅದು ಹೆಂಗಸಿನ ದೊಡ್ಡತನ....”

ಮಾದರಿ ರೈಲು ನಿಲ್ದಾಣ

ರಾಮಿ

ವೆಂಕೋಬಿಗೆ ಇದ್ದಲ್ಲೇ ಇರೋದೆಂದರೆ ಆಗದು. ಇವತ್ತು ಇಲ್ಲಿ ನಾಳೆ ದಿಲ್ಲಿ ನಾಳಿದ್ದು ಖಿಟ್ಟುಂಡು, ಮಾರನೆ ದಿನ ಗ್ಯಾಂಗ್ ಟಾಕು ಅಂತ ಅಲೀತಾನೇ ಇರಾನೆ, ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ನೆಪದಲ್ಲಿ. ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಸಿಂಗಾಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬಂದಿದ್ದ.

ಒಂದು ದಿನದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೂ ಬರೀನಿ ಅಂತ ಪೋನು ಮಾಡಿ ತಿಳಿಸಿದಾಗ ಅವತ್ತು ಭಾನುವಾರ. ಆತನ ಕೊರೆತಕ್ಕೆ ಕಿವಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಕಾಯ್ದು ಇದ್ದೆ. ಸಿಂಗಾಪುರದ ವೈಭವದ ಬಗ್ಗೆ, ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಅಲ್ಲಿನ ಶಿಸ್ತು ಶಿಕ್ಷೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆತಂಗೆ ಮಣಗಟ್ಟಳೆ ಹೇಳೋದಕ್ಕಿದೆ ಅಂತ ಮೊದಲೇ ಗೊತ್ತು.

ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ ಹಾಗೆ ವೆಂಕೋಬಿ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಕಾಲಿಡ್ತಾ ಇದ್ದಂತೆ ತೊಡಗಿದ್ದೇ ಸಿಂಗಾಪುರದಲ್ಲಿ ಕಸ ಚೆಲ್ಲುವವರು ತೆರಬೇಕಾದ ದಂಡದ ವಿಚಾರ. ಸಾಲದ್ದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಪುಟ್ಟು ಬ್ರಹ್ಮಕಲಶೋತ್ಸವದ ಆಮಂತ್ರಣವನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಚಿಂದಿ ಚಿಂದಿ ಮಾಡಿ ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ಎಸೀತಾ ಇತ್ತು. 'ಕಸ ಎಸೀಬಾರ್ದು ಮರಿ' ಅಂತ ಕೆನ್ನೆ ಹಿಂಡಿದರೆ ಆತನ ಗಡ್ಡಕ್ಕೆ ಕೈಕೊಟ್ಟಿತು.

ಸರಿ ವೆಂಕೋಬಿ ಬಂದವನೇ ಸಿಂಗಾಪುರದ ಶಿಸ್ತು, ಶಿಸ್ತು ಮೀರಿದವರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೊಡುವ ಶಿಕ್ಷೆಗಳ ವಿವರಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತರಿಸುವ ಭರದಲ್ಲಿ ಕೈಲಿದ್ದ ಕಾಫಿಯನ್ನು ಹೀರೋದಕ್ಕೆ ಅರೆತಾಸು ಬೇಕಾಯಿತು.

ಅದೇನು ಮಹಾ ಬಿಡು. ಅಂಗೈಯ್ಯಗಲ ದೇಶಕ್ಕೆ ಶಿಸ್ತು ಗಿಟ್ಟು ಅಂತ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳೋದು ಸುಲಭ. ನಮ್ಮಂಥ ದೊಡ್ಡ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಅದೆಲ್ಲಾ ಸಾಧ್ಯವೇ ಮಹಾನ್ ದೇಶ ಮಹಾನ್ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಅಂತ ಚುಚ್ಚಿದಾಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಟೀಕೆಗಳ ಮಹಾಪೂರವನ್ನೇ ಹರಿಸಿದ ವೆಂಕೋಬಿ.

ವಿಷಯ ಕಸ ಚೆಲ್ಲುವುದರಿಂದ ತೊಡಗಿದ್ದು ರೈಲ್ವೆ ಸ್ಟೇಷನ್, ಏರ್‌ಪೋರ್ಟ್‌ಗಳ ಕಡೆಗೆ ಹರಿಯಿತು. ನಮ್ಮ ರೈಲುಗಳು, ನಮ್ಮ ರೈಲು ನಿಲ್ದಾಣಗಳನ್ನು ಎಂಥ ಗೊಂದಲಮಯ ಅಂತ ಹೇಳಿದ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೇಶಗಳ ರೈಲ್ವೆ ಸ್ಟೇಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಗೊಂದಲವಿಲ್ಲದ ಒಂದೇ ಒಂದು ಸ್ಟೇಷನ್ ಇದ್ದರೆ ತೋರಿಸು ಅಂಥ ಸವಾಲೆಸೆದ.

'ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ' ಎಂದಾಗ ವೆಂಕೋಬಿ ತಬ್ಬಿಬ್ಬು ಇಂದೇ ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮಧ್ಯಾಹ್ನವೇ ಹೋಗೋಣ ಎಂದಾಗ ಕೇವಲ ಕುಶಾಲು ಎಂದುಕೊಂಡ.

ಸರಿ, ಮಾತಿಗೆ ತಪ್ಪದೆ ಸಂಜೆ ಸ್ಟೇಶನ್ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಟೆನಮ್ಮರಿಗೆ ರೈಲು ಬಂದಿದ್ದು ತಿಳಿದಿದ್ದರೂ ಸ್ಟೇಶನ್ ಬಗ್ಗೆ ಪರವೆಯಿರಲಿಲ್ಲ ವೆಂಕೋಬಿಗೆ.

ಉಡುಪಿ ರೈಲು ಸ್ಟೇಶನ್ನಿನ ಭವ್ಯ ಕಟ್ಟಡ ತೋರಿಸಿದಾಗ ವೆಂಕೋಬಿ, ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ತಬ್ಬಿಬ್ಬಾದ. 'ಇದು ರೈಲು ಸ್ಟೇಶನ್ನೇ?' ಅಂತ ಉದ್ಗಾರ ತೆಗೆದ.

“ಕಂಬಿಗಳು ಕಾಣೋದಿಲ್ಲವೆ?” ಅಂತ ತರಾಟೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ.

ಸ್ಟೇಶನ್ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಒಂದೇ ಒಂದು ನರಹುಳು ಕಾಣಿಸ್ತೇ ಇರೋದು ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿನ ನೀರವತೆ ಕಂಡು ಅವನಿಗೆ ಅಚ್ಚರಿ.

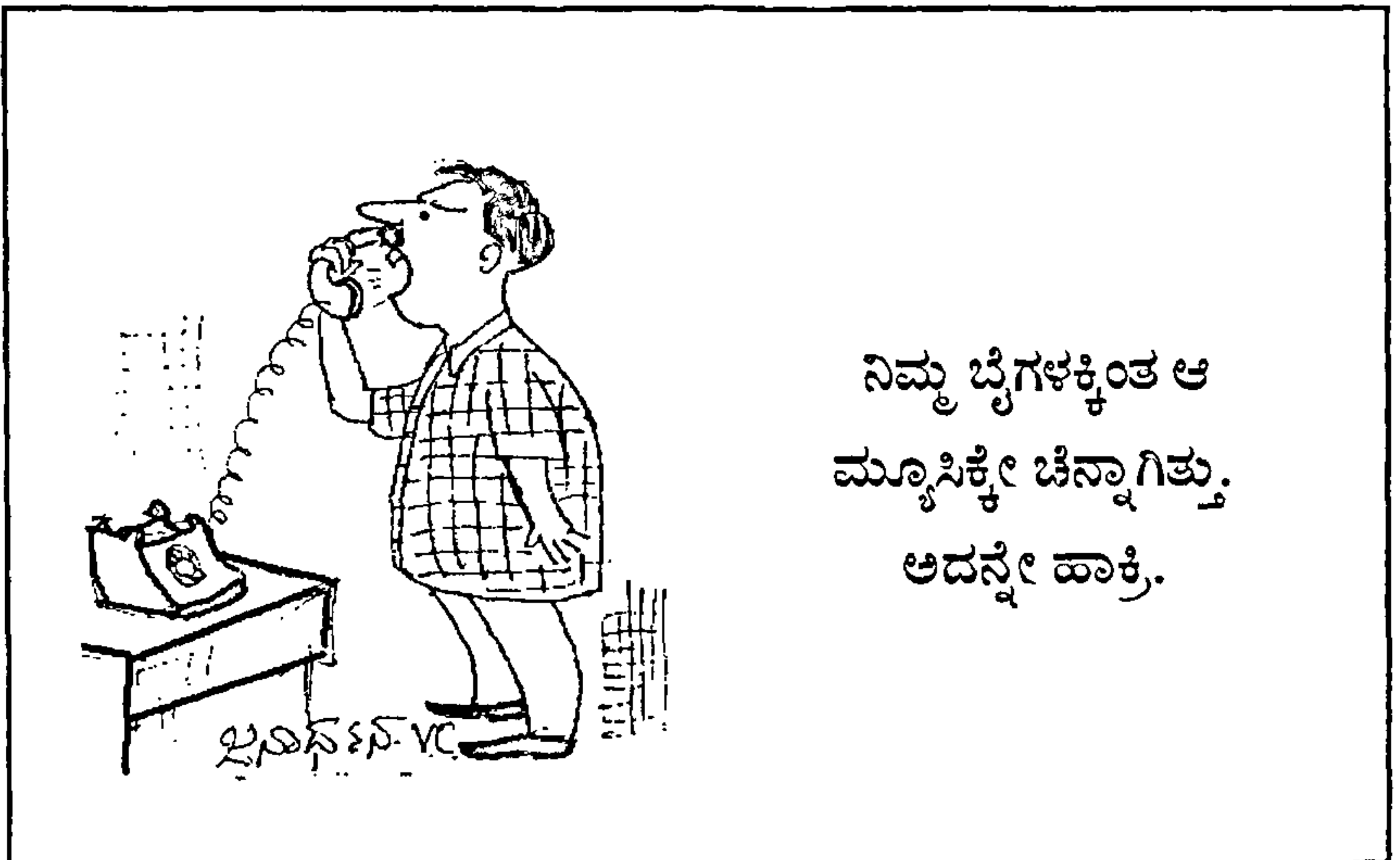
‘ಸ್ಟೇಷನ್ ಇರಬಹುದು ಹಳಿ ಇರಬಹುದು ಆದರೆ ರೈಲು ಬರುತ್ತಾ’ ಅಂತ ಹೇಳಿದ.

ಬರ್ಮಾವೆ ಕಣಯ್ಯ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ದಿನಕ್ಕೆರಡು. ಬೆಳಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸಂಜೆ ಒಂದು. ಈ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಕೊಂಕಣ ರೈಲ್ವೆ ಕೆಲಸ ಪೂರ್ತಿಗೊಂಡಾಗ ಹತ್ತಿಪ್ಪತ್ತು ಗಾಡಿಗಳು ಬಂದೇ ಬರ್ಮಾವೆ ಅಂತಿಟ್ಟೋ ಅಂತ ಸಮಜಾಯಿಸಿ ಹೇಳಿದೆ.

“ಹಾಗೆ ಹೇಳು. ಆಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮ ಸ್ಟೇಷನ್ ಹ್ಯಾಗಿರುತ್ತೋ ನೋಡೀಯ ಮತ್ತೆ. ಎಲ್ಲಾ ಸ್ಟೇಷನ್‌ಗಳದ್ದೇ ಗತಿ” ಎಂದು ದಬಾಯಿಸಿದ ವೆಂಕೋಬಿ.

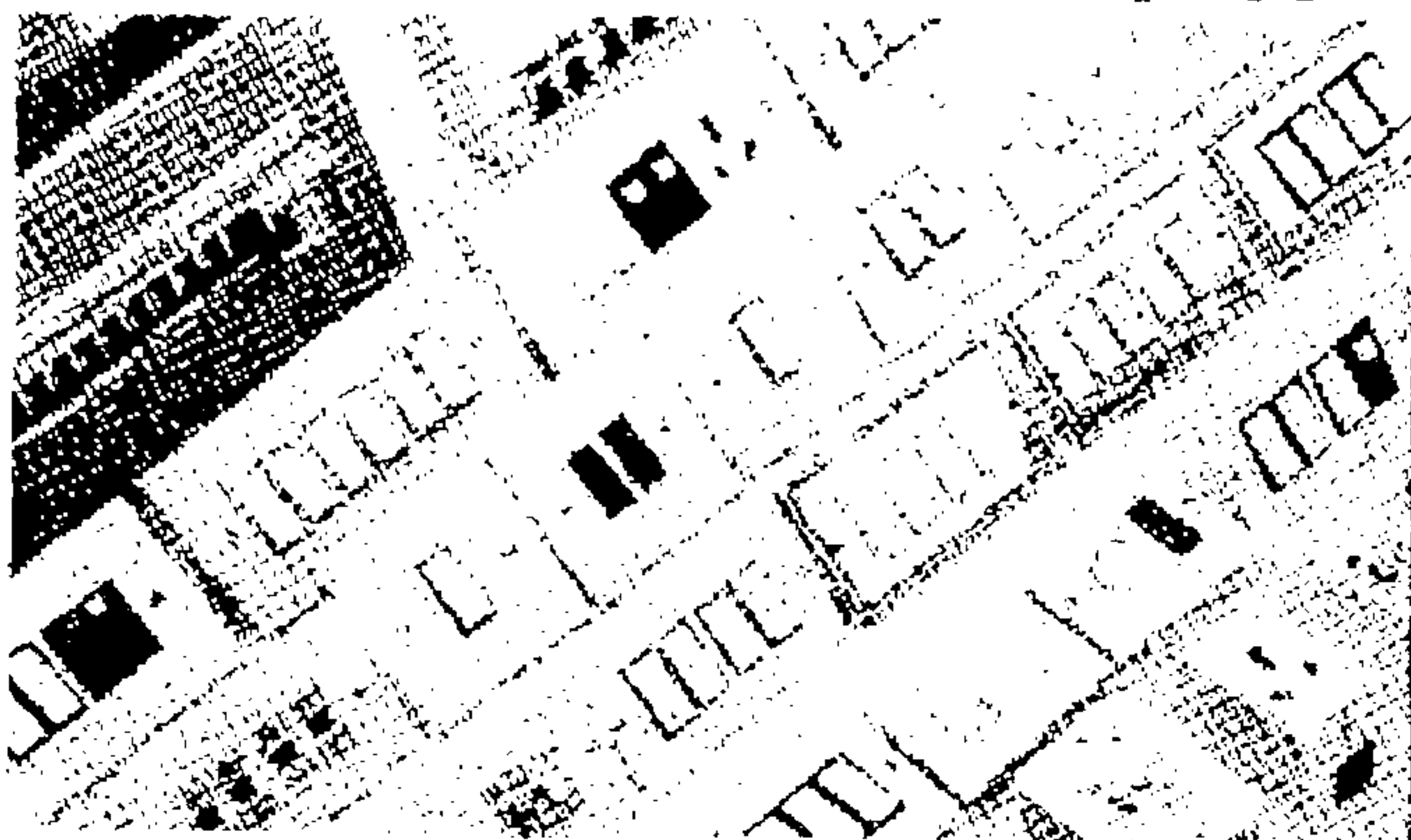
“ಅದೇನೇ ಇರಲಿ ಯಾವ ಗೊಂದಲವು ಇಲ್ಲದೆ ಒಂದು ಸ್ಟೇಶನ್ ತೋರಿಸ್ತೀನಿ ಎಂದಿದ್ದೆನಲ್ಲ ತೋರಿಸಿದೆ, ಕಂಡೆಯಲ್ಲ” ಎಂದ.

“ಛೂಟಿ ಕಣಯ್ಯ ನೀನು” ಎಂದು ಚಪ್ಪರಿಸುತ್ತಾ ಬೀಸುತ್ತಿದ್ದ ತಂಗಾಳಿಗೆ ಮೈಯೊಡ್ಡಿ ಹರ್ಷಿತನಾದ ವೆಂಕೋಬಿ!

NORTH - WEST

**INDIA'S MOST RADICAL
RANGE OF
ELECTRICAL DEVICES.**

MINIATURE CIRCUIT BREAKERS WITH TECHNICAL
KNOW-HOW FROM VYNCKIER, BELGIUM
SINGLE PHASE MOTOR STARTERS
PALM SWITCHES
MODULAR SWITCHES, SOCKETS, PLATES AND
REGULATORS

NORTH - WEST

**AUTHORISED DEALERS:
SESHADRI & COMPANY**

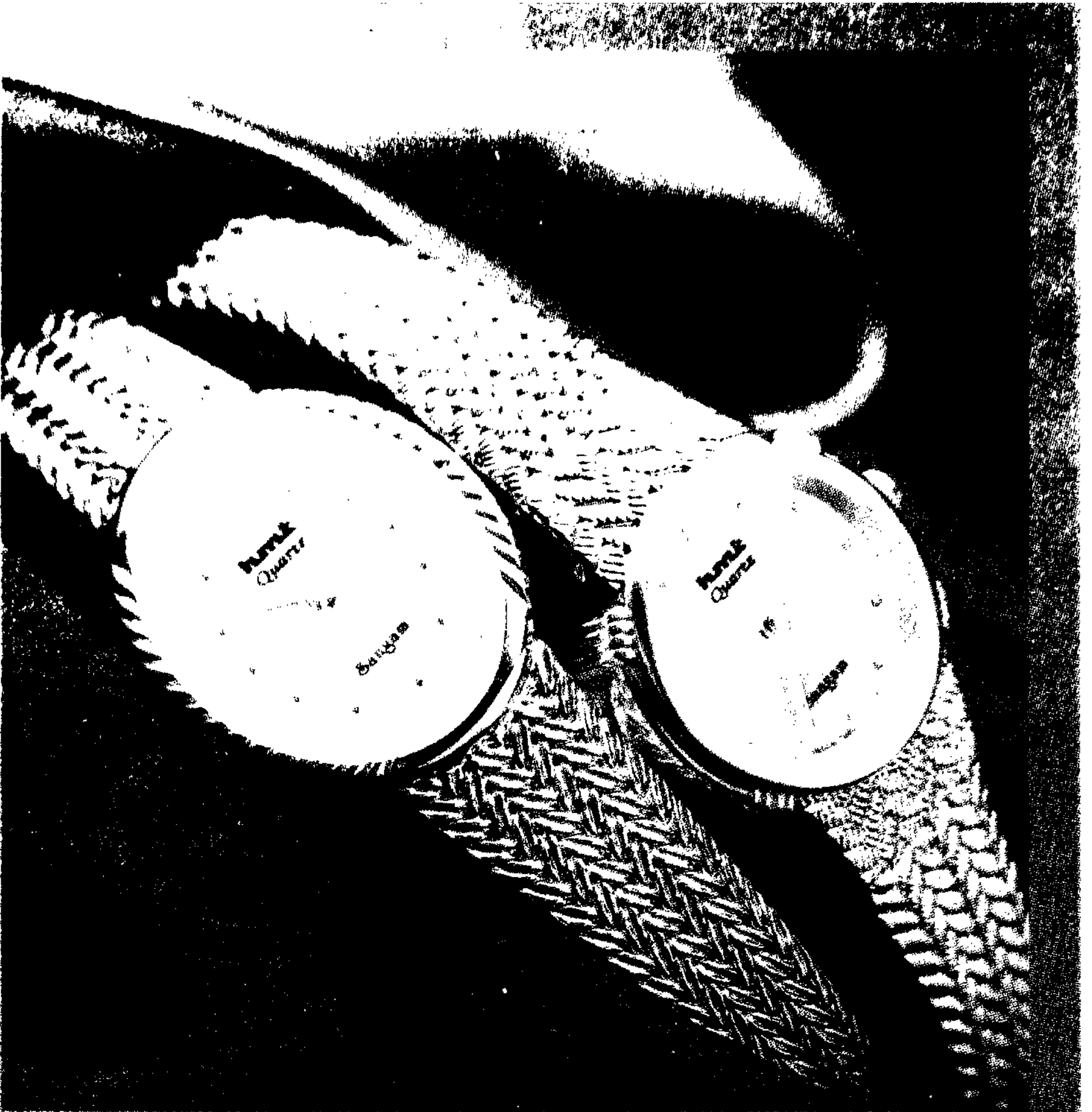
**ELECTRICAL CONSULTANTS & CONSTRUCTION ENGINEERS
15/2, XI MAIN ROAD, MALLESHWARAM, BANGALORE-560 003.
PHONE: 341764, 341997, 348547**

With Best Compliments from

Ravi Graphics

Quality Offset Printers

62, 4th Cross, SSI Area
Rajajinagar, Bangalore 560 010
☎ 335 5536, 338 7163

ಸಂದರ್ಶನಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

Sangam

From

huma

ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಭಾರತೀಯ. ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆಧುನಿಕ.

Printed by V.R. NATH for the Publisher M. SHIVAKUMAR, Published and owned by M. SHIVA KUMAR. 36. 6th Main Road, Malleswaram, Bangalore-560 003. Printed at IMPRESSIONS. 404. Sampige Road, Malleswaram, Bangalore-560 003. Editor : M. SHIVAKUMAR.